

บทที่ ๓

ผลกระทบการดื่มสุราของชาวบ้านคอนแกน

การศึกษาผลกระทบของการละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อชาวพุทธบ้านคอนแกน ตำบลป่าสังข์ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบการละเมิดศีลข้อที่ ๕ และผลกระทบการดื่มสุราของชาวพุทธบ้านคอนแกน ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑ แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบการละเมิดศีลข้อที่ ๕

ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหลายสาเหตุที่เอื้อต่อกันไม่ได้เกิดเพียงปัจจัยๆ หนึ่งโดยลำพัง เพราะในแบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้ละเมิดศีลข้อ ๕ หรือดื่มสุราเมรัยนั้นไม่ได้อยู่ตามลำพัง ไม่ได้มีอิสระอย่างเต็มที่ในการเลือกตัดสินใจ ผลของสังคม สิ่งแวดล้อมย่อมมีผลต่อตัวผู้ดื่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ การโฆษณาชวนเชื่อของสื่อมวลชน

กิดานันท์ มลิทอง การสื่อสารหรือการสื่อความหมาย (Communication) เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Communitus” หมายถึง ร่วมกัน พร้อมกัน

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต กล่าวว่า^๒ การสื่อสารคือกระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจหรือรับรู้ร่วมกัน

ณรงค์ สมพงษ์ ให้คำจำกัดความการสื่อสารว่า^๓ เป็นการติดต่อเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในผู้รับสาร

^๑ กิดานันท์ มลิทอง,เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม,พิมพ์ครั้งที่ ๒,(กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๒๑.

^๒ เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต,การสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้,พิมพ์ครั้งที่ ๒,(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๒), หน้า ๔.

^๓ ณรงค์ สมพงษ์,สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่,(กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายสื่อการศึกษาสำนักส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๒๓.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ ได้กล่าวไว้ว่า^๔ การสื่อสารเป็นกระบวนการที่มนุษย์พยายามติดต่อซึ่งกันและกันมีความเคลื่อนไหวและเป็นพฤติกรรมเพื่อการติดต่อสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในการส่งและรับสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารโดยผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารอย่างมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนครอบคลุมพฤติกรรมด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้ง ๓ ด้านคือ ด้านพุทธิวิสัย ด้านจิตวิสัย และด้านทักษะวิสัย

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “สื่อมวลชน” หมายถึง สื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์^๕ และสิ่งบรรจุมวลสารเสนอหรือข้อเสนอเทศ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลากัน ใช้สำหรับการสื่อสารระหว่างบุคคลในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสนอข่าวสารความรู้ความบันเทิงการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การเตือนภัยล่วงหน้า และอื่นๆ อีกหลายประการ^๖ ซึ่งสามารถทำให้คนรู้สึกว่ายู่ใกล้ความจริงมากที่สุด แต่ในความเป็นจริงนั้นอาจอยู่คนซีกโลกกันก็ว่าได้เรียกว่า เป็นแรงจูงใจในสิ่งที่ดึงดูดความรู้สึกให้รวมมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสามารถทำลายกำแพงกันระหว่างกันให้หมดลงไปได้ ทั้งนี้ หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนคือผู้บันดาลโลก หมายถึง ฐานันดรที่สี่ ซึ่งหมายความว่า เป็นผู้ที่มีอำนาจในการที่จะบันดาลโลกให้เป็นไปในลักษณะที่พึงประสงค์จึงเรียก สื่อมวลชน ว่าเป็นฐานันดรที่สี่ เพราะมีปากกาเป็นอาวุธที่มีอานุภาพมากกว่าตาม ที่สามารถจะทำหรือสร้างบรรยากาศให้มวลชนคล้อยตามได้เสมอ แต่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ทุกคนมีสิทธิที่จะเชื่อถือและไม่เชื่อถือได้ทั้งสิ้น อันจะเรียกได้ว่า สื่อมวลชนในยุคโลกาภิวัตน์นี้ แพร่หลายไปทั่วโลกด้วยเวลาอันสั้น ดูโลกทั้งโลกเป็นเหมือนหมู่บ้านเดียวกัน^๗

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสื่อสารนั้นเป็นกระบวนการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เจตคติ ความรู้สึก และอื่นๆ จากฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราว เข้าใจเจตนา วัตถุประสงค์ร่วมกัน ตลอดจนเกิดการตอบสนอง

^๔ เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์,เทคโนโลยีการศึกษา : หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ, (สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๕), หน้า ๑๗๑.

^๕ ราชบัณฑิตยสถาน,พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒,หน้า ๘๔๒.

^๖ สนั่น ปัทมะทิน,ภาษาไทยที่สื่อมวลชนอาจใช้ผิดพลาด,(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๕๕.

^๗ พุทธทาส,ฟ้าสาธทางประชาธิปไตย,(กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ม.ป.ป.), หน้า ๖๖.

^๘ พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตโต),พระพุทธศาสนายุคโลกาภิวัตน์,พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๕), หน้า ๕๕.

การโฆษณาชวนเชื่อ คือการดำเนินการเพื่อส่งเสริม หรือปรุ้งแต่งทัศนคติทางอารมณ์ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล จึงเป็นการกระทำเพื่อมุ่งผลในการจูงใจให้คนมีความเชื่อและคล้อยตามในสิ่งที่ต้องการ และก่อให้เกิดผลเหนือความคิดและการกระทำ^๕ เปลี่ยนและเร้าอารมณ์ให้หัวโนหวจนบังเกิดความคล้อยตาม หรือยอมตามเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าวจึงมีวิธีการต่างๆ ที่นำมาใช้ในการโฆษณาชวนเชื่อ เช่น การเรียกร้องความสนใจ การอำพรางความจริง การก่อให้เกิดความวิตกกังวลหรือหวาดกลัว การตัดการแข่งขันการโฆษณาให้น้อยลง เป็นต้น สิ่งหนึ่งที่ปรากฏและเห็นอยู่ในสังคมนิยมไทยปัจจุบันนั้นคือ ลัทธิบริโภคนิยม ชีวิตของคนในสังคม การบริโภคจะอยู่ภายใต้การควบคุมของนักโฆษณา และสื่อสารมวลชนต่างๆ นักโฆษณา เป็นผู้คิดค้นค้นหา เป็นนักสร้างตำนานเรื่องราวให้กับสินค้าหรือกระตุ้นค้นหาและมีสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นนักกระพือข่าว หรือกระพือค้นหา สิ่งต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นการสร้างกระแสแห่งความต้องการให้เกิดมีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชวรัตน์ เชิดชัย ที่ว่า โดยปกติพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของมนุษย์นั้น มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์เกิดอยากมีอยากได้ ดังนี้

๑.ความเหงา เป็นสาเหตุทางจิตวิทยาที่ว่า ปกติมนุษย์ไม่ชอบอยู่ตามลำพัง ดังนั้น จึงพยายามที่จะรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์กันกับผู้อื่น เมื่อไม่สามารถทำได้ก็ใช้วิธีอื่นๆ คือ การหันมาหาสื่อต่างๆ แทน

๒.ความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นคุณสมบัติของมนุษย์ ในการนำเสนอข่าวสารต่างๆ จึงเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นนี้ โดยเริ่มตั้งแต่สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ไปจนถึงไกลตัว

๓.ประโยชน์ใช้สอย โดยอาศัยหลักพื้นฐานว่ามนุษย์เป็นผู้เห็นแก่ตัว การรับข่าวสารก็เพื่อประโยชน์ของตนเอง ทั้งในด้านความสะดวกสบาย ความสนุกสนานเพลิดเพลินและความสุขกาย สบายใจ

๔.ลักษณะเฉพาะของสื่อ สื่อแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งไม่เหมือนกัน สื่อแต่ละประเภทจึงตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับสารไปคนละทาง จึงเป็นกระบวนการโฆษณาชวนเชื่อที่จะชักจูงโน้มน้าวจิตใจของคนในสังคมบริโภค ให้อยากมีและอยากเป็น และโดยส่วนมากแล้วก็กลายเป็นเห็นดีเห็นงามด้วย และที่สุดก็กลายเป็นค่านิยม ซึ่งเป็นไปในเชิงบวกก็มีเชิงลบก็มาก สิ่งเป็นของคู่กับการโฆษณา ก็คือสื่อ ดังนั้น การผลิตสื่อจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภค อาจจะกล่าวได้ว่า ทำอย่างไรที่จักทำให้สินค้านั้นๆ ติดปากติดตาผู้บริโภคมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ สิ่งนั้นก็มิได้แก่การโฆษณาเชิญชวน ชักนำ น้อมนำหรือชักจูงกระตุ้นให้เกิดความอยากมี อยากได้ในสินค้านั้น

^๕ สัมภาษณ์นายนิคม สีสุใบ,วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเลือกรับสาร

๑) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล เป็นแนวคิดเชิงพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎี จิตวิทยาว่าด้วยสิ่งเร้าและตอบสนอง การเสริมแรง การลงโทษและการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวคิดว่าคนเราแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมาก ในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน การดำรงชีวิตภายในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลถึงระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคติ ตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การเรียนรู้ การสนใจ นั่นคือ คนแต่ละคนจะสร้างรูปแบบที่เป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคลขึ้น ซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบพฤติกรรมการสื่อสาร โดยเฉพาะในแง่ของการเลือกเปิดรับซึ่งแตกต่างกันไปตามกรอบแห่งการอ้างอิงที่สะสมมาแต่อดีต

๒) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสารของคนเรามักจะยึดถือกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิงในการตัดสินใจ ที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใดๆ ก็ตาม กล่าวคือ เมื่อคนเรากระทำหรือแสดงความคิดเห็นไปในทางเดียวกับค่านิยมของกลุ่ม ก็จะได้รับคามนิยชมชอบจากกลุ่ม ในทางตรงกันข้าม หากมีการขัดแย้งกับค่านิยมของกลุ่ม ก็อาจได้รับการลงโทษจากกลุ่ม ด้วยเหตุนี้คนเราจึงพยายามคล้อยตามกลุ่มทั้งในแง่ความคิด ทักษะคติ ตลอดจนพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

๓) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร เป็นแนวคิดในเชิงทฤษฎีสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคม โดยนำเอาเอกลักษณ์พื้นฐานดังกล่าว ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ เป็นต้น ตามแนวคิดนี้ จึงสรุปได้ว่า บุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันย่อมจะรับเนื้อหาของการสื่อสารคล้ายคลึงกันไม่มากนักน้อย และในทำนองเดียวกัน ย่อมจะมีการตอบสนองของเนื้อหาดังกล่าวไปในรูปแบบที่ไม่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าปัจจัยทั้ง ๓ นั้น มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การรับรู้ และการตีความหมายสาร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันไป นั่นคือ เกิดการเลือกรับข่าวสารขึ้น แนวความคิดนี้กำหนดขึ้น เพื่ออธิบายถึงกระบวนการรับสารในการสื่อสารมวลชน และการใช้สื่อสารมวลชน โดยปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าดารเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง แต่ละบุคคลย่อมมีวัตถุประสงค์ ความตั้งใจ และความต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจด้วยเหตุผลต่างๆ กัน

สรุปความ เห็นของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า สื่อที่โฆษณาชี้ชวนให้ดื่มสุราทางสื่อมวลชนต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต แผ่นพับโปสเตอร์ ที่มีผลกระทบต่อกระแสมโนทัศน์ข้อที่ ๕ เรื่องการดื่มสุราของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านดอนแคน ตำบลป่าสังข์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

๓.๑.๒ สภาพแวดล้อมของครอบครัวและสังคม

พระมหาสมพงษ์ ฐิตปญฺโญ^{๑๑} กล่าวว่า ครอบครัวมีผลต่อการเป็นผู้ดื่ม ผู้ติดสุรา เนื่องจากแบบแผนการดำเนินชีวิตของครอบครัวจะเป็นกรอบดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ด้วย จากการศึกษาของจอห์นสัน (Johnson) พบว่า เด็กที่เกิดในครอบครัวที่ติดสุรามีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นผู้ติดสุราสูง สอดคล้องกับการศึกษาของนิศานาด โชคเกิด^{๑๒} ที่พบว่า การที่มีสมาชิกในครอบครัวดื่มสุราหรือมีกลุ่มเพื่อนใกล้ชิดดื่มสุรา จะมีผลต่อการปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อย และการศึกษาของ อวีสดา จันทรแสนตอ^{๑๓} ศึกษาปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการเสพติดสุราของสตรี โดยสัมภาษณ์เชิงลึก ๗ ราย พบว่า สตรี ๗ ราย มีบิดาเสพติดสุรา สตรี ๒ ราย มีมารดาเสพติดสุรา และสตรีจำนวน ๔ ราย มีพี่หรือน้องเสพติดสุรา ซึ่งการที่อยู่อาศัยกับบุคคลใกล้ชิดและมีพฤติกรรมการดื่มสุรา จึงเป็นสาเหตุปัจจัยให้เกิดการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ และยังพบว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อทัศนคติ ค่านิยมที่มีต่อสุรา การศึกษาปัจจัยด้านสังคม สภาพแวดล้อม ไพบุลย์ ดวงจันทร์^{๑๔} กล่าวไว้ว่า นโยบายของรัฐบาลที่เปิดโอกาสในเรื่องของการผลิตสุราอย่างเสรี ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามีการแข่งขันกันทางธุรกิจโดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค ทำให้มีการขยายตัวของกลุ่มผู้บริโภคมามากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มองว่า การปรับกฎหมายและอนุญาตให้มีการค้าขายแอลกอฮอล์โดยเอกชน (Privation) จะทำให้จำนวนของร้านค้าปลีกเพิ่มมากขึ้น จำนวนชั่วโมงและเวลาในการขายเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงของราคาของเครื่องดื่มทำให้ประชากรดื่มเพิ่มขึ้น (Per capita consumption) ผลจากการศึกษายังพบว่าในปัจจุบันแหล่งจำหน่ายสุรา ส่วนใหญ่เป็นร้านขายของชำ ซึ่งมีกันขายกันอย่างแพร่หลายในแต่ละชุมชน โดยใช้ระบบเงินเชื่อ ดื่มน้ำก่อนจ่ายทีหลัง วิชัย โปษยะจินดา และอาภา ศิริวงษ์ ณ อยุธยา^{๑๕} จึงทำให้เห็นปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้บริโภค ทั้งในส่วน

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระมหาสมพงษ์ ฐิตปญฺโญ, รองเจ้าคณะอำเภอจตุรพักตรพิมาน, วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕.

^{๑๒} นิศานาด โชคเกิด, “ความเชื่อด้านสุขภาพและการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุราของผู้ที่ติดสุราในโรงพยาบาลลำพูน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕.

^{๑๓} อวีสดา จันทรแสนตอ, “ปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการเสพติดสุราของสตรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑), หน้า ๑๘.

^{๑๔} ไพบุลย์ ดวงจันทร์, พฤติกรรมการบริโภคสุรา, (กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๔๑), หน้า ๘๘.

^{๑๕} วิชัย โปษยะจินดา และอาภา ศิริวงษ์ ณ อยุธยา, สุราในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๖๐.

ความสะดวกสบาย หาซื้อได้ง่าย เปิดขายตลอดเวลา และการให้เครดิต ไม่มีเงินก็เชื่อสุราดื่มก่อนได้ ประกอบกับสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์โน้มน้าวใจในลักษณะของการใช้สุราเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มจึงเป็นผลจูงใจให้เกิดความอยากดื่ม อยากลอง และเป็นตัวกำหนดความรุนแรงของการติดสุรา

รุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุและการป้องกัน” จากกลุ่มตัวอย่าง ๒,๕๒๓ คน วิจัยเชิงปริมาณ พบว่า นักเรียนนักศึกษาร้อยละ ๕๑-๖๓ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิด ดื่มประมาณ ๓-๔ ครั้งเนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันเกิด โดยชอบดื่มกับกลุ่มเพื่อน เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่นิยมได้แก่ สุรา เบียร์ และไวน์ และพบว่า ตัวแปรอิสระเรื่อง เพศ อายุ ชั้นเรียน การหนีเรียน การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การทำงานบ้าน การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของพี่น้องและเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ วิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า สาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะ อยากรู้ อยากลอง ดื่มตามเพื่อน ดื่มในโอกาสพิเศษต่างๆ ดื่มเพราะอยากสนุกสนาน หรือมีความกลุ่มใจ การดื่มสุราของนักเรียน นักศึกษาชายถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา^{๕๕}

ดังนั้นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของครอบครัวและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ได้แก่ บุคคลในครอบครัว และบุคคลใกล้ชิดดื่มสุรามาตรฐานและนโยบายเกี่ยวกับสุรา จำนวนร้านจำหน่ายสุรา การให้บริการเงินเชื่อ สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์

๓.๑.๓ ความเชื่อและค่านิยมทางสังคม

ด้วยฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ ทำให้ผู้ดื่มมีอารมณ์ ความรู้สึกที่ดี ลดความวิตกกังวลเฉพาะหน้า ใช้จ่ายแก้ปัญหาราคาไม่หลับ หรือเมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤติในชีวิตก็จะดื่มสุรา เพราะสุราช่วยลดความเคร่งเครียดที่เกิดจากการเลี้ยงดูบุตรจากการทำงาน การสูญเสีย บางรายดื่มเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดหรือช่วยให้นอนหลับ หรือค่านิยมการดื่มเพื่อให้กล้าทำบางสิ่งบางอย่าง^{๕๖} ดังที่สมพร สิทธิสงครา กล่าวไว้ว่า สตรีที่ตั้งครรภ์ที่มีการดื่มสุรา หรือสตรีที่อยู่ในระยะให้นมบุตรยังก่อให้เกิดอันตรายต่อทารกอีกด้วย จากการศึกษาของแฮลลีย์ ริค และแมคเคลอร์ ในสตรี ๒๓ คนที่มีการดื่มสุราในระหว่างตั้งครรภ์ พบว่าเมื่อสตรีเหล่านี้คลอดบุตร จะพบลักษณะความผิดปกติต่างๆ ของทารกดังนี้ ทารกจะมีขนาดตัวเล็กกว่าปกติ เมื่อเทียบกับขนาดอายุครรภ์และจะพบกลุ่มอาการทารก

^{๕๕} รุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ, “การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุและการป้องกัน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๓), ๑๔๓ หน้า.

^{๕๖} สัมภาษณ์ พระครูเมตตาจิตติวิมล, เจ้าคณะตำบลป่าสัก เขต ๒, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕.

ติดสุรา (fetal alcohol syndrome) จะพบว่าทารกมีความผิดปกติของหัวใจ เพดานโหว่และมีความผิดปกติของอวัยวะเพศ ในระยะคลอดยังพบว่าทารกมีภาวะขาดอากาศหลังคลอด น้ำตาลในเลือดต่ำ และเมื่อเด็กเหล่านี้โตขึ้นจะพัฒนาการช้า^{๑๗} นอกจากนี้ยังเห็นว่าสุราช่วยให้มีเพื่อนฝูงในสังคม นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือจนเจือกัน^{๑๘} ในสังคมและการดื่มสุราช่วยให้กินข้าวได้ ช่วยให้มีลูกเข้าอยู่เร็วขึ้นเห็นได้ว่าหลังจากคลอดจึงนิยมดื่มยาของเหล้า^{๑๙} และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังแสดงถึงค่านิยมความเป็นคนทันสมัยของนักเรียนชาย ส่วนนักเรียนหญิงดื่มเพราะเชื่อว่าเป็นยาบำรุงสุขภาพเช่นเดียวกัน

ดังนั้น ปัจจัยด้านความเชื่อและค่านิยมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ได้แก่ ความเชื่อว่าการดื่มสุราทำให้ผู้ดื่มมีอารมณ์ ความรู้สึกที่ดี ลดความวิตกกังวลเฉพาะหน้า ใช้ช่วยแก้ปัญหาโรคนอนไม่หลับ ช่วยลดความเคร่งเครียดที่เกิดจากการเลี้ยงดูบุตร จากการทำงาน การสูญเสีย ช่วยเพื่อบรรเทาความเจ็บปวด ช่วยทำให้กล้าทำบางสิ่งบางอย่าง^{๒๐} ดังคำกล่าวที่ได้ยินในหมู่นักดื่มว่า “กินเหล้าข่มใจ” ช่วยให้มีลูกเข้าอยู่เร็วขึ้น^{๒๑} สุราช่วยให้กินข้าวได้ และเชื่อว่าเป็นยาบำรุงสุขภาพ ทำให้เลือดลมไหลเวียนดี ทำให้มีกำลังวังชา^{๒๒} ส่วนค่านิยมทางสังคม คือ สามารถบ่งบอกถึงสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจของผู้ดื่มได้ด้วย เช่น สุราขาว เป็นสุขของชนชั้นล่างที่มีระดับทางเศรษฐกิจต่ำ แต่สุราต่างประเทศ สุราสี เป็นสุราของชนชั้นสูง หรือฐานะทางเศรษฐกิจดี การดื่มสุราด้วยกัน มีความหมายถึง การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคมเดียวกัน มีระดับความสัมพันธ์ที่เป็นกันเองจริงใจต่อกัน และช่วยให้มีเพื่อนฝูงในสังคม นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยการช่วยเหลือจนเจือกัน^{๒๓} ในสังคม

๓.๒ ผลกระทบจากการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคน

คำว่าผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มสุราทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงผลกระทบจากการดื่มสุราต่อสังคมไทย ใน ๓ ประเด็นด้วยกันคือ ๑) ผลกระทบด้านสุขภาพชีวิต

^{๑๗} สมพร สิทธิสงคราม, “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้วหน้า ๓.

^{๑๘} พระใบฎีกาไพฑูรย์ ฐิตธมโม, “ปัจจัยที่มีผลต่อการละเมิดศีลข้อที่ ๕ ของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชน วัดคงเคศ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้วหน้า ๓๕.

^{๑๙} สัมภาษณ์นายสังคม เสาศิริ, วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕.

^{๒๐} สัมภาษณ์นางพินทอง ทุมสิทธิ์, วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕.

^{๒๑} สัมภาษณ์นายวิกรม สวนบุญ, วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕.

ส่วนบุคคล ๒) ผลกระทบด้านสุขภาพจิตและชีวิตบุคคลในครอบครัว ๓) ผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

๓.๒.๑ ผลกระทบด้านสุขภาพชีวิตส่วนบุคคล

แอลกอฮอล์ที่ได้จากการหมักส่าจะเป็นเอทิลแอลกอฮอล์ประมาณ ๕ - ๑๐% การกลั่นแยกแอลกอฮอล์จากส่าทำได้โดยอาศัยความร้อนจากไอน้ำ เพื่อแยกเอาแอลกอฮอล์ซึ่งมีจุดเดือดต่ำกว่าน้ำให้ระเหยกลายเป็นไอ แล้วจึงนำไอแอลกอฮอล์ที่ได้ส่งเข้าเครื่องควบแน่นทำให้ไอเป็นของเหลว จุดเดือดของแอลกอฮอล์อยู่ที่ ๗๘.๓ C.C. ส่วนจุดเดือดของน้ำเท่ากับ ๑๐๐ C.C. การให้ความร้อนแก่น้ำส่าด้วยไอน้ำทำให้แอลกอฮอล์ในน้ำส่าระเหยกลายเป็นไอ แต่ก็จะมีน้ำระเหยปนขึ้นมาพร้อมกับไอแอลกอฮอล์ด้วย ซึ่งความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในไอจะเข้มข้นกว่าในของเหลว การที่จะกลั่นให้ได้แอลกอฮอล์เปอร์เซ็นต์สูงๆ นั้น ต้องทำให้แอลกอฮอล์ระเหยและควบแน่นหลายๆ ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งความเข้มข้นของแอลกอฮอล์จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ภายในหม้อกลั่นจึงทำเป็นหลายชั้น แต่ละชั้นเหมือนกับการทำให้ระเหยและควบแน่นหนึ่งครั้ง การกลั่นโดยใช้หม้อกลั่นจึงทำให้ได้แอลกอฮอล์ความเข้มข้นสูงได้โดยกลั่นเพียงครั้งเดียว แต่ก็ไม่สามารถกลั่นให้ได้ความเข้มข้นถึง ๑๐๐% เพราะเมื่อกลั่นจนแอลกอฮอล์ประมาณ ๘๖% ความเข้มข้นของไอแอลกอฮอล์ที่ระเหยออกมาจากของเหลวจะเท่ากับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในของเหลว จึงทำให้ไม่สามารถกลั่นแยกแอลกอฮอล์ให้ได้ความเข้มข้นถึง ๑๐๐% ได้ สุราทำให้เกิดปัญหาต่างๆ แม้จะเป็นการดื่มเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้งจนเป็นเหตุทำให้เกิดอันตรายร้ายแรงไม่สามารถที่จะหยุดดื่มได้ การดื่มสุราก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพชีวิตส่วนบุคคลในหลายลักษณะด้วยกัน คือ

๑. ผลกระทบทางด้านร่างกายก่อให้เกิดโรคร้ายต่างๆ

๒. ผลกระทบทางด้านอารมณ์

๓. ผลกระทบทางด้านบุคคลกับสังคม

๔. ผลกระทบทางด้านสติปัญญา

๑) ผลกระทบทางด้านร่างกายก่อให้เกิดโรคร้ายต่างๆ

การดื่มเหล้าแดงจะมีโทษจากการที่ดื่มแอลกอฮอล์นั่นเอง เหล้าที่ใช้ในการคองยา คือ เหล้าขาว เหล้าจีน ซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์สูง ถ้าดื่มในปริมาณน้อยๆ จะให้เจริญอาหารและช่วยให้ย่อยอาหารดีขึ้น ถ้าดื่มมากเกินไปจะระคายเคืองกระเพาะอาหาร และอาจเกิดกระเพาะอักเสบหรือเป็นแผลในกระเพาะ นอกจากนี้หญิงหลังคลอดจะมีอัตราการเปลี่ยนสภาพแอลกอฮอล์และขจัดแอลกอฮอล์ได้น้อยเพราะตับทำงานได้น้อยกว่าคนปกติ อาจเกิดอันตรายจากระดับแอลกอฮอล์ในเลือดที่สูงเกินไป และอาจเกิดการเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ อาจเกิดเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

นอกจากนั้นการใช้เหล้าทองสมุนไพรมานานๆ อาจสกัดเอาสารที่ไม่มีประโยชน์หรืออาจเป็นพิษออกมาด้วย ถ้าดื่มมากๆ จะกดกระเพาะอาหารเกิดเป็นแผลในกระเพาะอาหาร ความรู้สึกนึกคิดผิดไป ควบคุมตนเองไม่ได้ ไม่สามารถยับยั้งตนเองจึงอาจแสดงอาการบางอย่างออกมา เช่น ครूर้าย ทะเลาะวิวาท พุดมาก นอกจากนี้ยังมีอาการหน้าแดง ตัวแดง ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นแรง ปัสสาวะบ่อย ถ้าดื่มมากขึ้นอีกจะทำให้การรับรส กลิ่น เสีย และสัมผัสลดลง คนที่เสพติดแอลกอฮอล์หรือคนที่เป็โรคพิษสุราเรื้อรังจะมีใบหน้าบวมๆ หน้าแดง ตาแดง ผิวหนังคล้ำ มือสั่น ลมหายใจมีกลิ่นแอลกอฮอล์ โทษที่ได้รับจากการดื่มเป็นระยะเวลานานๆ จะทำให้เกิดโรคพิษสุราเรื้อรัง ทำลายตับและสมองสติปัญญาเสื่อม ควบคุมตัวเองไม่ได้ จิตใจผิดปกติ กล้ามเนื้ออ่อนเปลี้ย เป็นตะคริว ปลายมือปลายเท้าชา กระเพาะอาหารอักเสบ เบื่ออาหาร ร่างกายชুবวม และอาจเกิดโรคตับแข็ง ถ้าเสพติดมาก และไม่ได้เสพจะมีอาการกระวนกระวาย อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ เหงื่อออกมากคลื่นไส้ อาเจียน หัวใจเต้นเร็ว อารมณ์ฉุนเฉียว อาจมีอาการชักประสาทหลอน เป็นโรคจิต และถ้าดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับยาที่กดประสาท เช่น ยานอนหลับ ยากล่อมประสาท จะเสริมฤทธิ์กัน ทำให้มีอันตรายมากขึ้นได้^{๒๒}

ปฏิกิริยาแรกที่เกิดขึ้นทันทีที่ดื่มสุราแล้วแอลกอฮอล์เข้าสู่ตับเอนไซม์ในตัวคนเราจะเปลี่ยนแอลกอฮอล์เป็นสารตัวใหม่ ชื่ออะเซตัลดีไฮด์ (acetaldehyde) แล้วเปลี่ยนต่อเป็นอะซิเตต (acetate) แล้วเคลื่อนตัวไปยังสมองของต่อมควบคุมระดับเกลือและน้ำตาลในร่างกาย รวมไปถึงอวัยวะต่างๆ อีกมากมายหลายส่วน ผลจากการเคลื่อนตัวไปยังส่วนต่างๆ นี้เองทำให้ร่างกายสำแดงอาการเริ่มตั้งแต่อาการสมองโปร่งโล่งสบายในระยะแรก แล้วค่อยๆ เปลี่ยนเป็นความรู้สึกคล้ายกับถูกบีบหนักๆ ร่างกายเริ่มผิ่เย็น เคลื่อนไหวโซซัดโซเซ ลื่นๆ ชักจะแข็งๆ พุดจาอ้อแอ้ หูอื้อตาลาย และแดงคล้ำไปด้วยฤทธิ์แอลกอฮอล์ บางคนถึงขนาดความจำเสื่อมไปชั่วขณะ ถ้าดื่มต่อไปอย่างยังไม่หยุดก็จะตามมาติดๆ ด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน และเกิดปฏิกิริยาผิ่เย็นอื่นๆ ตามมาอีกนับไม่ถ้วน ปฏิกิริยาต่อมาเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากปฏิกิริยาแรก ส่งผลให้สมองเกิดการเปลี่ยนแปลงปกติเซลล์สมองจะมีกลไกป้องกันตัวเอง โดยการเปลี่ยนแปลงผนังเซลล์ให้หนาตามพอ ที่จะไม่ให้สิ่งแปลกปลอมเข้ามาทำลาย ดังนั้น เมื่อแอลกอฮอล์เดินทางมาสู่สมองเซลล์จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อป้องกันตัวเองอยู่ตลอดเวลา จนเกิดผลของอาการเมาค้างตามมาในที่สุด และปฏิกิริยาสุดท้ายเป็นกระบวนการแห่งเหือดของน้ำหรือของเหลวภายในร่างกาย เพราะแอลกอฮอล์เป็นสารที่ทำให้เกิดการปลดปล่อยของเหลวในร่างกาย โดยดูดซึมและขับถ่ายในรูปปัสสาวะและยังขับสารอาหาร

^{๒๒} วรวิทย์ เจริญศิริ, “แอลกอฮอล์”, ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิเมาไม่ขับ), WWW.DDD.or.th เข้าถึงเมื่อ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สำคัญๆ ออกมาอีกด้วย ในร่างกายเหล่านี้หลงเหลืออยู่ในปริมาณต่ำสุด เช่นแมกนีเซียม โปตัสเซียม รวมไปถึงวิตามินต่างๆ อีกหลายชนิด เช่น วิตามินบี ๑ วิตามินบี ๖ วิตามินซี เป็นต้น

สุราเมื่อดื่มให้ไหลผ่านจากปากลงสู่ลำคอ มันจะซึมเข้าไปสู่ร่างกายอย่างรวดเร็วส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมเข้าไปในกระเพาะอาหารและกระจายเข้าสู่กระแสเลือดภายใน ๕ นาทีก่อนที่จะส่งต่อไปยังเซลล์เนื้อเยื่อของเหลวทุกแห่งในร่างกาย และอวัยวะต่างๆ ภายในเวลา ๑๐ – ๓๐ นาที ทั้งนี้จะสามารถตรวจพบฤทธิ์ของสุราในเลือดได้ภายในเวลา ๕ นาทีหลังจากการดื่ม และเริ่มก่อให้เกิดผลต่ออวัยวะทั่วร่างกาย เช่น เกิดการระคายเคืองในช่องปากและลำคออย่างที่นักดื่มเรียกว่า เหล้าบาดคอ ถัดไปฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ที่ส่งผลให้เห็นชัดเจนเริ่มได้ตั้งแต่ผิวหนัง หลอดเลือดที่ขยายตัวส่งผลให้หน้าแดง ตัวแดง ในทางตรงข้าม ผู้ดื่มบางรายอาจมีอาการเส้นโลหิตหดตัว ทำให้หน้าซีด ซึ่งจัดเป็นอันตรายต่อชีวิตมากกว่า เมื่อการหมุนเวียนของเลือดเร็วขึ้นไปยังส่วนต่างๆ ทั่วร่างกาย เซลล์ทุกเซลล์จะทำงานไวขึ้นกว่าปกติจนเกินความจำเป็นในช่วงระยะสั้นๆ ทำให้การทำงานของอวัยวะแปรปรวนไปจากปกติในเวลาต่อมา และลดการทำงานของเซลล์ให้ทำงานน้อยลง แล้วทำลายเซลล์ในที่สุด และแอลกอฮอล์ยังส่งผลกระทบต่อถึงเซลล์สมอง ทำให้เกิดอาการสมองบวม นานเข้าจะเกิดการสูญเสียของเหลวในเซลล์สมอง เซลล์สมองลิบเหี่ยว เลื่อม และตายลง เป็นผลทำให้ระบบการทำงานของหัวใจสูบฉีดเลือดเร็วกว่าปกติ หัวใจทำงานมากยิ่งขึ้น ในระยะยาวจะทำให้การทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจแปรปรวน สารที่มีหน้าที่สำคัญในการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจลดต่ำลง ทำให้หัวใจต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อสูบฉีดโลหิต เมื่อหัวใจทำงานหนักขึ้นกล้ามเนื้อหัวใจจะเริ่มหนึบขึ้น เกิดโรคหัวใจโต มีอาการหัวใจวายหรือหัวใจล้มเหลวในที่สุดอีกอย่างโรคที่พบบ่อยในหมู่นักดื่มคือ โรคกระเพาะ แอลกอฮอล์ในระดับความเข้มข้นต่ำเพียงร้อยละ ๑๐ จะทำให้มีการกระตุ้นน้ำย่อยในกระเพาะอาหาร ส่งผลให้เกิดแผลทั้งในกระเพาะและลำไส้ ขณะที่แอลกอฮอล์ที่มีความเข้มข้นสูง จะทำให้เกิดอาการเຶอบในกระเพาะอาหารอักเสบเฉียบพลัน เมื่อดื่มจัดติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้มีเลือดออกในกระเพาะ อาเจียนเป็นสีดำ อุจจาระดำ อาการน่ากลัวที่อาจเกิดขึ้นได้ในผู้ดื่มบางรายก็คือการฉีกขาดของหลอดเลือดอาหารอันเกิดจากการอาเจียนหรือขย้อนอย่างรุนแรง ผู้ป่วยจะอาเจียนมีเลือดปนออกมาบ่อยๆ อาจเสียชีวิตมาก ต้องทำการรักษาโดยผ่าตัดเย็บรอยฉีกขาดของเຶอบดังกล่าว และสุรานั้นยังมีผลทำให้ตับถูกทำลาย เมื่อเซลล์ตับถูกทำลายจะมีไขมันเข้าไปแทนที่ ทำให้เกิดการคั่งของไขมันในตับซึ่งเป็นสาเหตุแรกๆ ของอาการตับอักเสบส่งผลให้เซลล์ตับถูก

ทำลายเพิ่มมากขึ้น เมื่อเซลล์ตายลงถึงระดับหนึ่ง จะมีการสร้างพังผืดขึ้นที่บริเวณนั้น จนเกิดอาการตับแข็ง^{๒๓}

ระดับความรุนแรงของผลกระทบจากการดื่มสุราทางด้านร่างกาย ขึ้นอยู่กับปริมาณของแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด (blood alcohol concentration) ที่คิดเป็นกรัมต่อ ๑๐๐ซีซี ความถี่และระยะเวลาของการดื่มแอลกอฮอล์ และผลที่เกิดขึ้นแบบเฉียบพลัน เมื่อบุคคลดื่มอย่างรวดเร็วจะทำให้ลิ้นของหลอดอาหารปิด เกิดการหดเกร็งของหลอดอาหาร มีผลทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ถ้าปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด ร้อยละ ๐.๑ – ๐.๒ จะมีผลต่อการเคลื่อนไหว กล้ามเนื้อเริ่มทำงานไม่ประสานกัน ทำให้เดินเซ หกล้มง่าย พูดไม่ชัด นัยตากระตุก ถ้าปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดร้อยละ ๐.๓ จะมีผลต่อระดับความรู้สึกตัว ทำให้สับสน ง่วงซึมไม่รู้สึกตัว และถ้าปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด ร้อยละ ๐.๔ – ๐.๕ จะมีผลทำให้หมดสติ การหายใจ และการเต้นของหัวใจถูกกด หยุดทำงาน ทำให้เสียชีวิตได้ ๓ หากดื่มสุราติดต่อกันเป็นเวลานาน จะเกิดผลกระทบต่อร่างกายแบบเรื้อรังโดยมีผลต่อสมอง และประสาท พบการฝ่อลีบของสมองส่วนนอก และศูนย์ควบคุมระบบการทำงานต่างๆ ของร่างกาย และระบบประสาทอัตโนมัติถูกกด ทำให้สมรรถภาพร่างกายมีความบกพร่องทั้งการเคลื่อนไหว การมองเห็น การได้ยิน หรืออาจทำให้เกิดการชัก จากภาวะโซเดียมในเลือดต่ำได้ ผลต่อหัวใจและการไหลเวียนของเลือดทำให้เกิดภาวะหัวใจโตการเต้นของหัวใจผิดปกติ ผลต่อระบบทางเดินอาหาร ทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร ตับอักเสบ ตับแข็ง และระบบต่อมไร้ท่อ เป็นต้นได้

ผลจากการดื่มสุราทำให้หัวใจเต้นแรง ทำให้เป็นโรคความดันสูง อาจทำให้หัวใจเต้นผิดจังหวะ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หัวใจวายตาย มีผลโดยตรงต่อกล้ามเนื้อหัวใจทำให้กล้ามเนื้อฝ่อ กล้ามเนื้อทำงานไม่ได้ หัวใจมีสิทธิ์จะวายตายได้ แต่เมื่อดื่มแต่น้อย ก็อาจจะมีผลดีต่อหัวใจได้บ้าง ในระยะ ๑๐ ปีนี้ มีรายงานทางแพทย์สรุปได้ว่า ดื่มสุราแต่น้อยบำรุงหัวใจได้จริง เพราะสามารถป้องกันไม่ให้ไขมันไปอุดตันเส้นเลือดที่เลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจโอกาสที่เส้นเลือดจะอุดตัน จึงมีน้อยลง เมื่อเส้นเลือดไม่อุดตัน โรคที่ทำให้หัวใจวายตายเพราะสาเหตุนี้น้อยลงต่อไป โรคนี้ชาวบ้านเรียกว่าโรคลมปัสสาวะตันตัน แต่ก็ต้องรักษาตัว และทำสภาพจิตใจให้ถูกต้องด้วยจึงจะได้ผล คือ ต้องมีอารมณ์รื่นเริง จิตใจเยือกเย็น ไม่หุนหันพลันแล่น ไม่โกรธง่าย หมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะอ้วนลงพุงไม่ได้ ถ้าไม่มีสภาพทางกายและจิตใจอย่างนี้ ถึงจะดื่มสุราแต่น้อย ก็ไม่ช่วยบำรุงหัวใจแต่อย่างใด อีกประการหนึ่ง ความเชื่อที่ว่า ดื่มสุราแต่น้อยจะป้องกันโรคหัวใจได้นั้น

^{๒๓} คุรยละเอียดใน “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำลายอวัยวะที่ไหลผ่าน”, จดเกล้าเข้าพรรษา ทำความดีถวายในหลวง ปี ๒๕๕๑, สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า, เอกสารข้อมูลเผยแพร่เพื่อร่วมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ทำความดีถวายในหลวง ปี ๒๕๕๑ : ๑๑.

ก็มาจากข้อมูลที่ว่าสุราทำให้ปริมาณของ High Density Lipoprotein เรียกว่า เอชดีแอล (HDL) ซึ่งเป็นสารไขมันตัวหนึ่งสูงขึ้น สารไขมันนี้ทราบกันทางวงการแพทย์ว่าสามารถป้องกันโรคหัวใจได้ แต่ต้องทำความเข้าใจว่าสารไขมันมีที่ประเภทเสียก่อน คอเลสเตอรอล (Cholesterol) เป็นสารไขมันอย่างหนึ่ง มีทั้ง Low Density Lipoprotein เรียกย่อว่า แอลดีแอล (LDL) และ High Density Lipoprotein เรียกย่อว่า เอชดีแอล (HDL) แอลดีแอล (LDL) นั้น มาจากอาหารทั้งสิ้น เป็นไขมันที่ไม่ดี ถ้ามีมากเกินไปมันจะไปอุดตันเส้นเลือด แอลดีแอลตัวดี คืออะที ส่วนเอชดีแอล (HDL) นั้น เป็นไขมันตัวพระเอก คือขยันไปล้างเส้นเลือด ทำให้เลือดไหลคล่องเรียกว่าท่อไม่ตัน การดื่มสุราน้อยๆ เพิ่ม HDL ได้จริงเป็นบางส่วน และยังกำจัด LDL ได้บ้างเป็นบางส่วน ตัวกำจัด LDL กลับไม่ใช่ แอลกอฮอล์ แต่เป็นคอนจินเอร์ สารกลุ่มแอนติออกซิแดนซ์ (Antioxidants) สารนี้พบในผักสด ผลไม้ที่อุดมไปด้วยวิตามินซีและวิตามินอี และยังพบในวิตามินอีอีกด้วย การรับประทานผักสดและผลไม้ ช่วยป้องกันไม่ให้เป็นโรคหัวใจได้บ้าง คนฝรั่งเศส นักดื่มเหล้าไวน์แดง จะมี Antioxidants สูงมากจึงไม่แปลกที่มีรายงานว่า คนฝรั่งเศสที่ดื่มสุราอย่างพอเหมาะจะมีอัตราการเป็นโรคหัวใจต่ำกว่าปกติ การดื่มสุราแต่น้อยอาจมีผลต่อหัวใจได้บ้าง ถ้ามีองค์ประกอบที่ดื่มมาอยู่ด้วย แต่ถ้าเป็นโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคลมบ้าหมู ถ้ารับประทานยาอย่างอื่นอยู่ ก็ต้องงดการดื่มสุราอย่างเด็ดขาด แต่ถ้าดื่มมากจะทำให้เกิดโรคหัวใจวายตาย เพราะมันมีผลกระทบต่อกล้ามเนื้อหัวใจโดยตรง ทำให้เป็นโรคความดันสูง หัวใจต้องฉีดเลือดด้วยความแรงสูง ทำให้เส้นเลือดในสมองแตก กลายเป็นอัมพฤกษ์อัมพาตได้ เมื่อดื่มสุราน้อยๆ จะมีความรู้สึกว่าจิตใจสดชื่น เบิกบาน บางครั้งจะมีอารมณ์ฉงนทางเพศ มีความต้องการทางเพศสูง แต่พอเอาเข้าจริงกลับกลายเป็นว่าไร้สมรรถภาพ เพราะสุรามีผลต่ออวัยวะเพศโดยตรง คือทำให้เข้าโลกตื่นเร็วหลับเร็ว เหมือนนกเขาทำท่าจะขัน แต่ขันไม่ออกสักที เข้าลัษณะขึ้นเร็วพืดเร็ว ความรื่นเริงบันเทิงใจแทนที่จะมีกลับไม่มี สำหรับฝ่ายหญิง สุราจะทำให้ไม่มีความรู้สึกชื่นมื่นทางเพศ สุขุขยุดยอทางเพศจะหายไปหมด และสุรานั้นทำให้อสุจิอ่อนเปลี้ยไปหมด ไม่แข็งแรง เชื่องช้า ไม่สามารถจะว่ายเข้าหาไข่ของผู้หญิงได้เลยดังนั้น ผู้ชายที่ดื่มสุรามักจะเป็นหมัน เพราะสุรายังทำให้ลูกอั้นทะเฝือได้ แม้จะดื่มแต่พอประมาณนอกจากนั้น ผู้ชายที่ติดสุราสภาพทางร่างกายจะเปลี่ยนไป คือเต้านมจะโตขึ้น ขนเพชรจะมีลักษณะเหมือนของผู้หญิง ที่เป็นเช่นนี้เพราะเกิดมีฮอร์โมนเพศหญิงเพิ่มปริมาณมากขึ้น ต้องทำความเข้าใจก่อนว่า มนุษย์เรานั้นไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง จะมีทั้งฮอร์โมนชายและฮอร์โมนหญิงอยู่ในร่างเดียวกัน ดับมีหน้าที่ทำลายฮอร์โมนของเพศ ตรงกันข้าม เมื่อดับเสียสมดุลแล้ว ดับจะไม่สามารถทำลายฮอร์โมนหญิงได้ ฮอร์โมนหญิงจึงออกฤทธิ์ ทำให้ผู้ติดสุราเพศชายมีลักษณะเป็นเพศหญิง ฮอร์โมนเพศหญิงนี้คือฮอร์โมนประเภทเอสโตรเจน (Estrogen) เน้นอน ถ้าดื่มสุราจัดๆ ดับเกิดเสีย ระดับเอสโตรเจนจะต้องสูงขึ้น แต่ก็มีโอกาสที่ลูกอั้นทะจะเฝือได้ด้วย แม้

จะดื่มแต่พอประมาณ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสิ่งเจือปนในสุราบางตัวมีสารอนุพันธ์ของเอสโตรเจนผสมอยู่ สำหรับผู้หญิงถ้าดื่มสุรามากโอกาสจะเป็นโรคมะเร็งเต้านมก็มีมากขึ้นถึง ๓ เท่า^{๒๔}

ขณะนี้การใช้ชีวิตของประชาชนไทยโดยเฉพาะผู้ที่กำลังอยู่ในวัยแรงงานอายุ ๒๐-๒๖ ปี น่าเป็นห่วงมาก ร้อยละ ๘๐ ขาดการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ คืออย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ วัน วันละ ๓๐ นาที ทำให้มีน้ำหนักเกินปกติ โดยพบผู้ชายอ้วนร้อยละ ๒๐.๕ ส่วนผู้หญิงพบร้อยละ ๓๗.๑ ต้นเหตุอ้วนยังเกี่ยวข้องกับอาหารการกิน โดยเฉพาะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าเบียร์ เหล้า ผลการวิจัยในต่างประเทศพบว่า เหล้า เบียร์ เป็นเครื่องดื่มที่ให้พลังงานสูงพอๆ กับกินอาหารมื้อใหญ่ เป็นสาเหตุทำให้อ้วนที่คนส่วนใหญ่คาดไม่ถึง โดยผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ จะทำให้มีไขมันในเลือดสูงขึ้นและเสี่ยงต่อหัวใจวาย โดยเฉพาะคนที่ดื่มเหล้าหรือเบียร์ทุกวัน จะมีพลังงานส่วนเกินจากเครื่องดื่มเหล่านี้สะสมในร่างกายวันละ ๕๐ - ๒๐๐ กิโลแคลอรี เหมือนกินไขมัน ๑ - ๔ ช้อนชา ทำให้มีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นอาจเดือนละ ๑ กิโลกรัม หรือมีไขมันในเส้นเลือดสูง ถึงแม้ไม่อ้วนก็ได้ ทั้งนี้ พบว่าเบียร์ ๑ กระป๋องขนาด ๑๒๐ ออนซ์ จะให้พลังงาน ๑๑๕ แคลอรี เทียบเท่ากับกินข้าวสวย ๑ ถ้วยครึ่ง การกินอาหารทั่วไป เช่น ข้าว เส้นก๋วยเตี๋ยว กับเนื้อสัตว์ต่างๆ น้ำหนักทุก ๑ กรัม ร่างกายจะได้พลังงาน ๔ กิโลแคลอรี ขณะที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้ำหนักทุก ๑ กรัม จะให้พลังงานมากถึง ๗ กิโลแคลอรี อีกทั้งแอลกอฮอล์เป็นตัวการขัดขวางการเผาผลาญพลังงานของร่างกาย ไม่ให้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์^{๒๕} ฉะนั้น หากเลิกดื่มเครื่องดื่มประเภทนี้จะเป็นผลดีต่อสุขภาพ การดูแลสุขภาพ ไม่ให้น้ำหนักตัวมากหรือไม่ให้อ้วน จะต้องฝึกการออกกำลังกายให้ติดเป็นนิสัย ถึงขั้นว่าหากวันไหนไม่ได้ออกกำลังกายเหมือนชีวิตขาดอะไรไปอย่างหนึ่ง และต้องปรับพฤติกรรม การกิน โดยลดอาหารประเภทสหวานหรือมีไขมันมาก เพิ่มการกินผักและผลไม้สด หากกินทุกมื้อได้ยิ่งดีเพราะนอกจากจะให้พลังงานต่ำมากแล้ว ยังทำให้อิ่มเร็วเนื่องจากมีกากใยมาก

นอกจากนั้นผลจากการดื่มสุรายังส่งผลให้เกิดโรคมะเร็งต่างๆ ถึง ๑๔ แห่ง โดยผู้หญิงที่เป็นนักดื่มมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคมะเร็งตับถึง ๕.๑๕ เท่า ในขณะที่เพศชายมีความเสี่ยงเพียง ๑.๖๒ เท่า ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งในช่องปาก ๕.๗๕ เท่า รองลงมาคือ โรคมะเร็งหลอดอาหาร ๔.๒๓ เท่า นั่นถือว่าเป็นภัยที่น่ากลัว และอีกประการหนึ่งคือความเสี่ยงต่อความผิดปกติทางระบบประสาทและจิตใจ ที่พบมากที่สุด คือ ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคซึมเศร้าถึง ๗.๕๒

^{๒๔} ทรงเกียรติ ปิยะกะ และ เวทิน ศันสนียเวทย์, ยืมผู้เรียนรู้ยาเสพติด, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๐), หน้า ๑๑ - ๑๓.

^{๒๕} หนังสือพิมพ์ข่าวสด, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ : ๒.

เท่า ความเสี่ยงต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดที่พบมากที่สุดคือความเสี่ยงต่อการเป็นโรคความดันโลหิตสูงถึง ๔.๑๐ เท่า^{๒๖}

สรุป ผลกระทบที่เกิดทางด้านร่างกายอันเกิดจากการดื่มสุราของชาวบ้านคอนแคนนั้น ก่อให้เกิดโรคนานาประการ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อร่างกายของบุคคลผู้ดื่มสุรานั่น ความทรพลงภาพทางด้านร่างกายอันเป็นผลพวงมาจากการดื่มสุรา ที่จะต้องคอยเยียวยาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ โดยเฉพาะโรคร้ายที่สำคัญคือโรคมะเร็งอันเกิดจากพิษของสุรา และโรคร้ายนานาชนิดถึง ๔๐ อย่าง และยังส่งผลให้ผู้ดื่มสุราป่วยทั้งร่างกายและจิตใจด้วย

๒) ผลกระทบทางด้านอารมณ์

สุราหรือน้ำเมานั้น เมื่อดื่มเข้าไปแล้วสามารถที่เปลี่ยนแปลงคนดีให้เป็นคนเลวได้ในพริบตา อย่างที่ว่าน้ำสุรานั่นเป็นน้ำเปลี่ยนนิสัย ปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดของผู้ดื่มสุราเมื่ออยู่ในระดับร้อยละ ๐.๕ จะมีผลต่ออารมณ์ คือ ทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิด ฟุ้งซ่าน ขาดสมาธิ ฉุนเฉียว ก้าวร้าว ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ส่งผลต่อความคิด และการตัดสินใจ ทำให้ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดสติทำอะไรไม่ได้^{๒๗} ก่อให้เกิดภาวะ ภาวะความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้าสูง ความรู้สึกเป็นสุขต่ำ มีความเครียด ไม่สบายใจระดับปานกลางถึงรุนแรง และยังก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกหลายอย่าง เช่น ปัญหาสุขภาพพฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าว ปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาการงาน

ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว^{๒๘} และยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาทางสุขภาพจิตที่รุนแรงถึงกับเสียชีวิตก็มีดังงานวิจัยที่พบว่า ผู้ป่วยพิษสุราในโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา มีสุขภาพจิตอยู่ในระดับสุขภาพจิตไม่ดี ถึงร้อยละ ๖๕ มีปัญหาสุขภาพจิตเล็กน้อย ร้อยละ ๓๓.๐๐ และมีสุขภาพจิตดีเพียงร้อยละ ๒.๐๐^{๒๙} เท่านั้น

^{๒๖} ดุรายละเอียดใน จิรนนท์ แก้วกล้า, “การทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”, งานวิจัย, (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ๒๕๔๘), บทคัดย่อ.

^{๒๗} สุนันทา ศิริวาท, “การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพสุราในจังหวัดแพร่”, หน้า ๑๕.

^{๒๘} นันทิกา ทวิชาชาติ, “ความผิดปกติของการดื่มสุราในจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), บทคัดย่อ.

^{๒๙} จินตนา ศรีหาล้า, “สุขภาพจิตของผู้ป่วยโรคพิษสุราในโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๙), บทคัดย่อ.

การดื่มสุราของคนไทยแรกเริ่มเดิมทีนั้นจะมีสาเหตุมาจากอะไรก็ตาม เมื่อระดับแอลกอฮอล์เข้าไปสู่เส้นเลือดแล้ว ทำให้ความกดดันที่เคยมีอยู่ในภายในฝอยออกมา บางคนอาจหาทางระบายอารมณ์กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ บางคนก็ระบายอารมณ์กับผู้ที่อ่อนด้อยกว่าที่ถือว่าอยู่ในอาณัติของตนเอง เช่น ภรรยา และลูก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมาจะเห็นได้ว่าประชาชนที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทางสุขภาพจิต เช่น โรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลสมเด็จพระยา โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ หรือโรงพยาบาลจิตเวชต่างๆหนึ่งในจำนวนนั้นมีสุราเป็นเหตุ โดยเฉพาะโรงพยาบาลศรีธัญญาจะพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นชนระดับรากหญ้า รายได้เฉลี่ยประมาณ ๘,๐๐๖ บาทต่อเดือน โดยมีอาชีพรับจ้างที่ต้องใช้แรงงาน มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง อายุเริ่มดื่มและเริ่มป่วยเฉลี่ย ๒๒ ปี และ ๓๔ ปี มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาน้อย ส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและอยู่ในครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ ๔.๕ คน^{๓๐} ซึ่งบางกรณีการดื่มสุราก็ทำให้เกิดความเครียดกับผู้ที่ดื่มถึงระดับพยายามที่จะฆ่าตัวตาย หรือคิดที่จะฆ่าผู้อื่น เพราะสภาพจิตหลอน นั้นเป็นผลมาจากการหาทางออกจากปัญหาต่างๆ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย ที่ต้องการหาทางระบายอารมณ์ออกไปด้วยการดื่มสุรา แต่หาว่าไม่รู้ว่าจะสุรานั้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดภาวะผิดปกติทางจิต ซึ่งเป็นวิธีการจัดการกับปัญหาสุขภาพจิต ในลักษณะที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมาในภายหลัง ที่จัดได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาแบบอัตโนมัติวิธีที่ไม่ถูกต้อง

ขณะนี้สังคมไทยประสบปัญหาวิกฤตการเมือง โรคระบาด พิบัติภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจในปี ๒๕๕๒ ส่งผลให้หัวหน้าครอบครัวเครียด ในรายที่ประสบปัญหารุนแรง อาจเกิดอาการทางจิต รวมถึงการคิดฆ่าตัวตายได้ ทั้งนี้ จากการสำรวจอุณหภูมิใจของคนไทยของกรมสุขภาพจิต รอบเดือนเมษายนที่ผ่านมา พบคนไทยมีความเครียดมากถึงมากที่สุดร้อยละ ๑๒.๖ ในจำนวนนี้ มีความคิดทำร้ายตนเองสูงถึงร้อยละ ๑๖ และเคยทำร้ายตนเองแล้วร้อยละ ๕ สาเหตุสำคัญ ๔ อันดับคือ ปัญหาการเงิน ครอบครัวการเจ็บป่วยตนเองและปัญหาสังคม/สิ่งแวดล้อม ขณะที่ประชาชนจัดการกับปัญหาดังกล่าววิธีที่เพิ่มความเสี่ยง เช่น ดื่มสุราร้อยละ ๘ สูบบุหรี่ร้อยละ ๖ และเล่นการพนันร้อยละ ๑^{๓๑}

^{๓๐} บารมี จรัสสิงห์, “การศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยโรคจิตจากพิษสุราในโรงพยาบาลศรีธัญญา”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๘), หน้า ๑.

^{๓๑} “สุขภาพจิตคนไทยแย่ พบเครียดจัด ๑๒.๖๖%” <http://icare.kapook.com/index.php> เข้าถึงเมื่อ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕.

ดังนั้น ประเด็นเรื่องสุขภาพจิตถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะเป็นปัญหาที่กระทบทางด้านจิตใจของผู้บริโภคสุราของชาวบ้านคอนแกน อันอาจเป็นสาเหตุให้ก่อความรุนแรงต่อคนและสังคมได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้บริโภคสุราจนคุมสติไม่อยู่ แล้วระบายอารมณ์ที่ตนเก็บกดไว้ภายในให้ระเบิดปะทุออกมาเป็นชนวนก่อความไม่สงบในครอบครัว โดยเฉพาะการทำร้ายทุบตีต่อคู่ครองหรือลูกๆ บางคนอาจทำร้ายบุพพการีคือพ่อและแม่ได้ เพราะขาดสติที่คอยยับยั้งความคิดนั้นๆ

๓) ผลกระทบทางด้านบุคคลกับสังคม

คำว่าบุคคลกับสังคมในที่นี้หมายถึง ตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดื่มสุราได้สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย สุรานั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบระหว่างผู้ดื่มสุรากับสังคมมากมายหลายอย่าง สังคมโดยทั่วไปเริ่มรู้สึกที่ไม่ค่อยมีความปลอดภัยทั้งต่อร่างกายและทรัพย์สินของตนเอง^{๓๒} โดยเฉพาะในสังคมเมือง ที่สตรีออกไปทำงานในโรงงานและมีบ้านหรือห้องเช่าอยู่ในซอยลึก เวลากลับบ้านดึกดื่น ต้องเดินผ่านกลุ่มของนักดื่มสุราที่กำลังจับกลุ่มดื่มกันอยู่ ทำให้เกิดความระแวงกลัวจะเกิดเหตุการณ์ดังเห็นได้จากภาพเหตุการณ์คนเมาสุราข่มขืนแล้วฆ่าชิงทรัพย์ หรือ คนเมาคอยจีงทรัพย์ของเจ้าทุกข์ ซึ่งเป็นคดีที่เห็นกันอยู่บ่อยครั้งตามข่าวหนังสือพิมพ์ หรือสื่อโทรทัศน์ต่างๆ บางกรณีสุรานั้นได้เพิ่มพลังกิเลสจนองให้แก่วัยรุ่น เมื่อวัยรุ่นได้ดื่มสุราเข้าไปแล้วมักจะมีการมั่วสุม มีการเที่ยวเตร่ ขับรถจักรยานยนต์ออกไปเที่ยวยามค่ำคืน สร้างความรำคาญให้เกิดแก่บุคคลทั่วไป และเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุตามท้องถนน บางครั้งก่อคดีขับรถชนคนอื่นถึงขั้นเสียชีวิตก็มี และเกิดเหตุการณ์จี้แะลักขโมยมากขึ้น ความไม่ปลอดภัยย่อมเกิดแก่บุคคลที่อยู่ในสังคมทั้งๆ ที่ไม่ต้องการ

อีกประเด็นหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคม คือ ผลจากการดื่มสุราของผู้ดื่มสุรานั้นเมื่อเกิดภัยต่างๆ ขึ้น มักจะผลกระทบให้กับสังคม ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองที่ดีหรือขาดหน้าที่ประชากรที่ควรทำต่อประเทศ หรือขาดหน้าที่ลูกบ้านที่พึงใส่ใจกับชุมชนของตนเอง อย่างเช่น เมื่อชุมชนมีกิจกรรมที่ต้องการความร่วมมือร่วมใจสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ชุมชน ก็หวังพึ่งพาอาศัยไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการอาศัยด้านเรี่ยวแรงกำลังกาย หรือการสนับสนุนทางด้านแรงสติปัญญา หรือด้านแรงใจ เพราะสุรานั้นได้บั่นทอนกำลังเหล่านั้นแล้ว

^{๓๒} จักรกฤษณ์ ฤกษ์ดี, “ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ในบ้านแม่ลาด หมู่ ๒ ตำบลแม่ลาด อำเภอลองขลุ้ง จังหวัดกำแพงเพชร”, งานวิจัย, (สำนักวิจัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖), หน้า บทคัดย่อ.

๔) ผลกระทบทางด้านสติปัญญา

อานูภาพของแอลกอฮอล์ สามารถเล่นถึงสมองได้ ภายในเวลา ๖ นาที ดร.อามินบิลเลอร์ หัวหน้านักวิจัยมหาวิทยาลัยไฮเดลเบิร์ก ทำการศึกษาจากอาสาสมัครชาย ๘ คนหญิง ๓ คน พบว่า หลังจากดื่มเบียร์ ๓ แก้ว หรือเหล้าไวน์ ๒ แก้ว ทำให้ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๐.๐๕ เป็น ๐.๐๖ จะส่งผลให้เซลล์สมองเปลี่ยนแปลงไป แสดงว่าสมองมีปฏิกิริยาไวกับเหล้ามาก และแสดงว่าพิษของแอลกอฮอล์ก็ออกฤทธิ์เร็วเช่นกัน และยังพบว่า ความเข้มข้นของสารอย่างครีตินซึ่งมีส่วนปกป้องเซลล์ได้ลดลง ขณะที่ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น เมื่อศึกษาพบว่าความผิดปกติของสมองในผู้ที่ดื่มสุราขนาดพื้นฐานประมาณ ได้กลับฟื้นคืนปกติได้ แต่ความสามารถของสมองที่จะกลับฟื้นคืนจากพิษแอลกอฮอล์จะต้องลดน้อยหรืออาจจะสั้นลง หากว่าดื่มในปริมาณที่มากขึ้น^{๓๓}

ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาเกี่ยวกับโรคพิษสุราเรื้อรังในโรงพยาบาลแล้ว พยาบาลซึ่งดูแลผู้ป่วยตลอด ๒๔ ชั่วโมง มีความจำเป็นต้องประเมินและให้การช่วยเหลือที่เร่งด่วนเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์นอนไม่หลับ เดินไปมา ระวัง เพื่อ สับสน (delirium) จากระดับสติสัมปชัญญะและความรู้สึกตัวเปลี่ยนแปลงไป และจากการทำงานของสมองที่เกี่ยวกับความคิด ความจำ การรับรู้เสียไป เช่น สับสนเรื่องวันเวลา สถานที่ ทำให้ผู้ป่วยอยู่ไม่นิ่ง เดินไปมา เสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่างๆ ได้ ฟอรัทแนซ และ โฮโลเคย์ วอร์เรท กล่าววาทะของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีอาการถอนพิษสุรา ส่วนหนึ่งคือ ต้องเข้าใจขั้นตอนของอาการถอนพิษสุราหรืออาการขาดสุราที่มีทั้งหมด ๔ ระยะ เพื่อการวางแผนให้การพยาบาลอย่างเหมาะสมดังนี้คือ ระยะที่ ๑ อาการเกิดขึ้นหลังจากหยุดดื่มสุรา ๘ ชั่วโมงหรือมากกว่า ผู้ป่วยจะมีอาการสั่นในระดับปานกลาง คลื่นไส้ วิดกกังวล หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง และเหงื่อออกมาก ในระยะที่ ๒ เป็นระยะที่มีอาการเกิดขึ้นมากกว่า ๘ ชั่วโมงแต่ไม่ถึง ๑๒ ชั่วโมง จะมีอาการสั่นมากขึ้น วิดกกังวล เคลื่อนไหวมากขึ้น นอนไม่หลับ สูญเสียการรับรู้เวลา สถานที่ บุคคล และมีอาการประสาทหลอนทางตาซึ่งพบมากที่สุด ระยะที่ ๓ หลังหยุดดื่มสุรา ๑๒ - ๔๘ ชั่วโมง จะเพิ่มความรุนแรงของอาการประสาทหลอนและการเกิดอาการชักแบบแกรนมาล (granmal seizures) หรือชักทั้งตัวซึ่งระยะที่ ๒ และ ๓ จะเรียกว่าอาการสับสนเพ้อคลั่ง (delirium tremens) ระยะที่ ๔ อาการเกิดขึ้นหลังจากหยุดดื่มสุรา ๓ - ๕ วัน โดยเริ่มมี

^{๓๓} หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, “อานูภาพของแอลกอฮอล์ สามารถเล่นถึงสมองได้ ภายในเวลา ๖ นาที”,

อาการสับสน เพ้อคลั่ง และอาการนี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่พบได้ชัดเจนคือสับสน มีความผิดปกติในการเคลื่อนไหวอย่างรุนแรง อยู่ไม่นิ่ง ไม่หลับ ประสาทหลอน และหัวใจเต้นเร็ว (tachycardia)^{๓๔}

สุรานั้นจัดได้ว่าเป็นตัวการที่บั่นทอนสติปัญญาของคนให้ถดถอย ทำให้เลอะเลือน ไม่ก่อให้เกิดความกระฉับกระเฉงทางสมองอย่างที่ใครคาดหมายไว้ เพราะสุรานั้นจะส่งผลทำให้ประสาทส่วนรับรู้ ตัวส่งการทำงานช้าลง หรือหยุดทำงานในที่สุด อันเป็นเหตุแห่งโรคสมองฝ่อได้ในที่สุด

สรุปได้ว่า สุรานั้นเป็นเหตุก่อให้เกิดผลกระทบด้านสุขภาพจิตส่วนบุคคลของผู้ดื่มสุราชาวบ้านคอนแคน แม้เพียงน้อยนิดก็ตาม เพราะการเริ่มต้นทุกอย่างย่อมมาจากครั้งแรกเสมอ และเมื่อมีครั้งแรกแล้วก็ย่อมมีครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ต่อไปเรื่อยๆ สุดท้ายก็ทำให้ผู้นั้นเป็นนักดื่มสุราในที่สุด และสุราที่ดื่มไปนั้นยังส่งผลเสียทำให้เกิดขึ้นแก่ผู้ดื่มทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นโรกภัยสารพัดอย่างที่มีความทุกข์ทรมานเป็นเครื่องการันตี แล้วยังทำให้ผู้ดื่มสุรานั้นมีจิตใจโหดร้ายทารุณเพื่อพิษของสุรานั้นด้วย

๓.๒.๒ ผลกระทบด้านสุขภาพจิตและชีวิตบุคคลในครอบครัว

คำว่าผลกระทบด้านสุขภาพจิตและชีวิตของบุคคลในครอบครัว หมายถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ดื่มสุราทั้งคู่ครอง บุตร และญาติมิตร ที่ได้รับผลกระทบจากผลกระทบกระทำของบุคคลผู้ดื่มสุราทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย โดยเฉพาะการก่อความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัว เป็นพฤติกรรมในเชิงล่งละเมิด ชูเชิญ ทำร้ายคนในครอบครัว เช่น ใช้กำลังทำร้ายทุบตีภรรยา ทำร้ายจิตใจ เช่น การนอกใจภรรยา คำทอ ฉุนเฉียวเหยียดหยาม ทำให้อับอาย เสรีเสียใจ มีนดิ่งไม่พุดด้วย ตลอดจนการปิดกั้นโอกาสทางสังคม ไม่ให้ติดต่อกับเพื่อน ญาติพี่น้อง หรือสังคมภายนอก รวมถึงการไม่รับผิดชอบครอบครัว ควบคุมทางการเงินเพื่อให้ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากอีกฝ่ายหนึ่ง มีการล่งละเมิดทางเพศในรูปแบบต่างๆ เช่น การข่มขืน บังคับใจภรรยาให้มีเพศสัมพันธ์แบบวิถดลและการขายลูกสาว เป็นต้น

ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสลับซับซ้อนหลายรูปแบบ ต่างมุมมอง ต่างสาเหตุ และต่างปัจจัย ตั้งแต่ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยระดับชุมชน และปัจจัยระดับสังคม รวมทั้งความเชื่อ จาริตประเพณี และวัฒนธรรม ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ความรุนแรง

^{๓๔} เบญจวรรณ จอมอินตา, “การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการผูกมัดผู้ป่วย โรงพยาบาลเกาะกา จังหวัดลำปาง”, งานค้นคว้าอิสระ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, พ.ศ. ๒๕๕๐), หน้า ๓.

ยังคงดำเนินต่อไป โดยเฉพาะบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงและผู้ชายซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้แยกเป็นประเด็นศึกษา ๓ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุรา คือ

๑. ผลกระทบต่อคู่ครอง

๒. ผลกระทบต่อบุคคลผู้สืบสกุล

๓. ผลกระทบต่อญาติมิตร

๑. ผลกระทบต่อคู่ครอง

ครอบครัวไม่เป็นเพียงหน่วยสังคมหน่วยแรก ที่มีอิทธิพลต่อการเป็นคนดีหรือไม่ดื่มสุรา แต่ครอบครัวยังเป็นหน่วยสังคมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการดื่มของสมาชิกในครัวเรือน เช่น กรณีสามีภรรยาทะเลาะวิวาทจนเกิดอาการบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ สมาชิกในครอบครัวต้องแบกรับไว้ทั้งหมด โดยคนนอกไม่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องได้เลย ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ ผู้หญิงที่เป็นคู่ชีวิต รองลงไปคือ เด็ก ซึ่งเมื่อเติบโตไปในวันข้างหน้าก็จะเกิดความเคยชินกับพฤติกรรมทำนองนี้ และดูดซับความรุนแรงเข้าไปในบุคลิกภาพของตนเอง บางครั้งความที่ผู้ดื่มสุราแล้วเมากลายเป็นคนใจร้อนวู่วาม ทำอะไรโดยไม่ยั้งคิด ทำให้ภรรยารู้สึกเสียใจร้องไห้หรือมีอาการซึมเศร้า ความสุขในครอบครัวลดลง มีการทะเลาะเบาะแว้ง และยังส่งผลให้ภรรยาเกิดความเครียดได้มาก^{๓๕}

สังคมไทยปัจจุบัน แม้จะเป็นสังคมที่รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากมายและกฎหมายยังให้สิทธิแก่สตรีมีความเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ในทางปฏิบัติหรือจิตสำนึกโดยทั่วไปแล้วไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายต่างก็ยังอยู่ในกฎกติกาของสังคมดั้งเดิม คือความเป็นสังคมปิตาธิปไตย โดยถือเอาชายเป็นใหญ่ ในเมื่อเป็นครอบครัวแล้วผู้ชายยังคงได้ถูกยอมรับให้เป็นผู้นำครอบครัว ซึ่งส่วนหนึ่งนั้นก็มาจากวัฒนธรรมไทย อันเป็นพื้นฐานที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของคนไทยทุกหมู่เหล่า เมื่อผู้นำครอบครัวเป็นคนดียอมทำให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข หากครอบครัวมีผู้นำที่สร้างปัญหา โดยเฉพาะผู้นำที่หมกมุ่นอยู่กับการดื่มสุรา ย่อมทำให้ครอบครัวพลอยได้รับผลกระทบไปด้วย

ผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของผู้นำครอบครัว ที่มีผลกระทบต่อกู่ครองนั้น มีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัว และสังคม ซึ่งส่วนใหญ่นั้นมาจากการดื่มสุราแล้วสร้างปัญหา ซึ่งมีผลสรุปเป็น ๒ ประเด็นด้วยกัน ดังนี้

^{๓๕} จุลนิคย์ จันทร์ชมภู, “ปัญหาจากการดื่มสุราของผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรังตามการรับรู้ของตนเองและภรรยา”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๖), หน้าบทคัดย่อ.

ผลกระทบทางกาย เช่น การถูกฆาตกรรมเป็นผลกระทบจากการกระทำที่รุนแรงที่สุด อันเนื่องมาจากการทะเลาะวิวาทกันแล้ว และจบลงด้วยการถูกฆาตกรรมเพราะความหึงหวงด้วย ฤทธิ์สุรา หรืออาจบาดเจ็บหรือพิการจากการถูกทารุณกรรมด้วยกรรมวิธีต่างๆ ทั้งอาวุธอันเป็นส่วน ของร่างกาย หรือส่วนนอกกาย หรือไม่ก็ตั้งครกไว้ในขณะที่ยังไม่พร้อมโดยเฉพาะพ่อแม่วัยรุ่นที่ยัง ไม่พร้อมจะมีครอบครัวที่สมบูรณ์แบบ ภรรยาต้องถูกบังคับให้ไปทำแท้งเป็นการข่มเหงน้ำใจสตรีที่ อดทนด้วยความขมขื่น หรือบางกรณีก็พลอยรับโรคติดต่อร้ายแรงจากเพศสัมพันธ์ ที่สำนึกมาจาก การไปใช้บริการหญิงขายบริการหรือหญิงที่ติดโรคร้ายแรงอยู่แล้ว นั่นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สตรี เกิดความเครียดและก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านจิตใจต่อมา

ผลกระทบทางด้านจิตใจ เช่น ฆ่าตัวตาย ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายในลักษณะต่างๆ ได้รับความกดดัน มีความเครียดกังวล ที่บางครั้งแสดงอาการโดยไม่รู้สาเหตุ เช่น ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ หรืออาจมีอาการซึมเศร้า โดยเฉพาะในผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราและกระทำทารุณกรรมทาง เพศจากสามี จะมีความกดดันทางร่างกายและอารมณ์อย่างมากจนอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตาย และยัง ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตขั้นรุนแรง เมื่อผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรง แม้จะไม่มีร่องรอยบาดแผล หรือร่องรอยที่เกิดขึ้นตามร่างกายในกรณีที่ไม่รุนแรงจะเลือนหายไป แต่บาดแผลภายในจิตใจนั้น ถือว่าไม่อาจลบเลือนไปได้ง่ายๆ และอาจอยู่ในส่วนลึกของจิตใจ ผลกระทบนี้ส่งผลต่อบุคลิกภาพ ของผู้ถูกกระทำที่ต้องการเยียวยาบางรายอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบ อาชีพ หรือการหาหน้าที่การทำงานด้วย^{๓๖}

ผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงจำนวนมากจะซึมเศร้าหรือกระวนกระวาย มีผลให้ จิตใจแปรปรวน ขณะที่บางคนมีอาการเครียด ท้อแท้เรื้อรัง ผู้หญิงจำนวนมากสูญเสียความมั่นคงใน ตนเอง กลัวสังคมไม่ยอมรับ อับอาย คิดว่าตนเองไร้ค่า บางรายมีอาการทางจิตมากขึ้นเมื่อถูกกระทำ ซ้ำๆ บางรายมีอาการหวาดกลัว หวาดผวา แม้เหตุการณ์สิ้นสุดมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม แต่สภาพ จิตใจยังได้รับผลกระทบอยู่

บางคนก็หาทางออกด้วยการหันหน้าเข้าหาสุราเหมือนกับผู้ชาย แม้ในผลการวิจัยจะ พบว่าผู้หญิงเป็นโรคติดสุราน้อยกว่าผู้ชายถึง ๓ เท่า แต่จะไม่ติดสุราในเขาวัวัย ครั้นอายุมากขึ้น มี เรื่องกระทบจิตใจมาก หรือเป็นโรคซึมเศร้ามักจะใช้เหล้าเป็นเครื่องชโลมใจ จึงมีโอกาสติดสุราได้ มาก ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้หญิงจะยอมรับว่าตนเองมีปัญหาในการดื่มสุรา และจะไม่ค่อย ถกเถียงในการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โอกาสที่จะหายจากโรคติดสุราจึงมีมากกว่าผู้ชาย แต่ ก่อนผู้หญิงจะติดสุราน้อยกว่าผู้ชาย พอมาสมัยนี้ผู้หญิงจะดีขึ้น โดยเฉพาะวัยรุ่น ทั้งผู้หญิง

^{๓๖} มูลนิธิเพื่อนหญิง, นวัตกรรมผู้ชายเลิกเหล้า ยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๑๒ – ๑๓.

และผู้ชาย จะดื่มสุราเท่ากันหมด จึงเป็นที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่งเพราะนักดื่มสุราผู้หญิงนั้น ถ้าดื่มจัด มากมักมีปัญหากระทบต่อร่างกายและจิตใจมากกว่าผู้ชาย ปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงหันมาดื่มสุรานั้น ขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคม โดยเฉพาะมีการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการสมรส เช่น มีการหย่าร้าง หรือตกงาน หรือถูกพลัดพรากจากผู้เป็นที่รัก แต่สำหรับหญิงม่ายเพราะสามีตาย ส่วนใหญ่กลับไม่ หันมาดื่มสุราเพื่อดับความเศร้าโศก^{๓๓}

นั่นเป็นผลกระทบจากการเมาสุรา แล้วแสดงอารมณ์ข่มเหงน้ำใจคู่ครองของบุรุษเพศที่ ยังยึดติดกับค่านิยมสังคมแบบชายเป็นใหญ่ ที่มีความเชื่อว่าผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวสามีเป็นเจ้าของ ชีวิตภรรยา จึงมีสิทธิคิดว่า ทบตีทำร้าย หรือบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ตามความต้องการได้ และ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว ถูกสังคมจัดวางให้เป็นเรื่องส่วนตัว แม้แต่ กลไกของรัฐ กระทั่งญาติพี่น้องและผู้ที่อยู่ใกล้ชิดก็ไม่อยากเข้าไปข้องเกี่ยว หรือไม่กล้าเข้าไป ช่วยเหลือผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงต้องตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ต้องจำยอมและจำนน ไม่กล้าบอกเล่าให้ ใครฟัง เพราะทัศนคติที่ถูกสั่งสอนมาว่าเรื่องภายในครอบครัวเป็นเรื่องน่าอาย น่าขายหน้า เป็นเรื่อง ที่ไม่ควรจะไปเล่าให้คนอื่นฟัง และปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นความบกพร่องของฝ่ายหญิงเอง

๒) ผลกระทบต่อบุคคลผู้สืบสกุล

สภาพปัญหาเกี่ยวกับพ่อในสังคมปัจจุบันนั้น ได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะ ปัญหาระหว่างพ่อกับลูกของตน ซึ่งมีข่าวออกมาให้เราได้รับรู้เรื่อยมา ทั้งทางด้านหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน เช่นข่าวในหนังสือพิมพ์ที่ลงไว้ว่า “ลูก ๒ ขวบร้องให้ พ่อ โมโหกระหน่ำไม้ตีสลบเหมือด”^{๓๔} เด็กไทยประมาณ ๑ ใน ๔ เคยเห็นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนเมาของสมาชิกในครอบครัว และส่วนใหญ่มีประสบการณ์นี้ก่อนอายุ ๑๘ ปี^{๓๕} ซึ่งสภาพเช่นนี้ก่อ ผลกระทบต่อเด็กหลายด้าน ทั้งความกระทบกระเทือนทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งเสี่ยงต่อการเกิด อุบัติเหตุต่างๆ เนื่องจากฤทธิ์แอลกอฮอล์ รวมทั้งเกิดปัญหาพฤติกรรมเพราะขาดต้นแบบที่ดีในการ ดำเนินชีวิต และมีแนวโน้มที่จะถูกลงโทษต่อร่างกายอย่างรุนแรง โดยเฉพาะเวลาที่พ่อแม่เมาจนขาดสติ การเผชิญหน้ากันการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อแม่จากการมีเมามา ทำให้เด็กเกิดความตึงเครียด ด้านอารมณ์ หวาดกลัวตกใจ โดดเดี่ยว ซึมเศร้า ไม่สบายใจ ขณะเดียวกัน พ่อแม่ที่มีอารมณ์ตึงเครียด

^{๓๓} ทรงเกียรติ ปิยะกะ และ เวทิน ศันสนียเวทย์, *ยัมผู้เรียนรู้ยาเสพติด*, หน้า ๔.

^{๓๔} หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ : ๑.

^{๓๕} “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำลายครอบครัว”, *จดเกล้าเข้าพรรษา ทำความดีถวายในหลวง ปี ๒๕๕๑*,สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า, เอกสารข้อมูลเผยแพร่เพื่อร่วมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ทำความดี ถวายในหลวง ปี ๒๕๕๑ : ๑๑.

ก็ไม่สามารถตอบสนองด้านอารมณ์ให้กับเด็กได้ นอกจากนี้ กรณีที่หัวหน้าครอบครัวดื่มสุรา แม่ยังมีโอกาสดื่มเพิ่มขึ้น หรือมีความกดดันจากปัญหาชีวิตสมรส จนไม่สามารถทำหน้าที่แม่ที่ดีได้นอกจากนั้น ยังทำให้เด็กมีพัฒนาการเรียนรู้ได้ช้า มีปัญหาด้านการเรียนด้วย

ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อลูกไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายนั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง หากพ่อแม่เจียดเงินที่ควรเป็นค่าขนมค่าเล่าเรียนของลูกๆ ไปทุ่มให้กับการดื่มสุรา และไม่ได้ใส่ใจกับความเป็นอยู่ของเด็ก ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เมื่อพ่อแม่ออกไปเที่ยวตามอำเภอใจ พลอยทำให้เด็กรับเอาพฤติกรรมดังกล่าว หนีเที่ยวหมกมุ่นกับสุรายาเสพติด กลายเป็นเด็กมีปัญหา โดยเฉพาะในงานวิจัยที่พบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิต มาจากครอบครัวที่บิดาเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง (๕๐%) มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่บิดาไม่ได้เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง (๘%) และยังพบว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่บิดาเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าวัยรุ่นที่บิดาไม่ได้เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ๑๑.๕ เท่า^{๔๐}

มีปัจจัยบ่งชี้หลายอย่างก่อนจะเกิดว่าบุคคลใดจะติดสุราหรือไม่ จากการศึกษาบางครอบครัว พบว่า ถ้าคนในครอบครัวดื่มสุราจนติด ลูกหลานจะพลอยติดสุราไปด้วย ถ้าพ่อหรือแม่หรือพี่หรือน้อง คนใดคนหนึ่งติดสุรา คนอื่นในครอบครัวมีสิทธิ์ติดสุราได้ถึง ๒๕เปอร์เซ็นต์ ถือสูงกว่าอัตราการติดสุราในพลเมืองทั่วไป ๕ เท่า ถ้าทั้งพ่อทั้งแม่ติดสุราทั้งคู่อัตราการติดสุราของลูกจะถีบตัวสูงขึ้นไปถึง ๕๐-๖๐ เปอร์เซ็นต์ทีเดียว มีการศึกษาจากกลุ่มแฝดในประเทศสวีเดน ประเทศเดนมาร์ก และที่รัฐโอไฮโอประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ถ้าฝาแฝดคนหนึ่งติดสุราโอกาสที่คู่แฝดอีกคนจะติดสุรา มีสูงมาก หากเป็นแฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ อัตราการติดสุราของกลุ่มแฝดจะมี ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน คู่แฝดจะติดสุรา ๖๕ - ๘๐เปอร์เซ็นต์ นี่ก็แสดงว่าพันธุกรรมเป็นข้อบ่งชี้ถึงอิทธิพลของการติดสุราด้วย แต่ถ้าเป็นฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน ฝาแฝดคนหนึ่งติดสุรา ส่วนคู่แฝดอีกคนกลับติดสุราไม่ถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ก็แสดงว่าต้องมีสาเหตุอื่นๆ เป็นตัวบ่งชี้อีกด้วย การศึกษาวิจัยโดยการแยกเด็กไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ได้ข้อสรุปเป็นที่แน่ชัดว่า เมื่อแยกเด็กจากพ่อแม่เดิมที่ติดสุราตั้งแต่วัยแรกเกิด เอาไปเลี้ยงในครอบครัวใหม่ที่ไม่ติดสุรา เด็กนั้นก็ติดสุราอยู่ดี ผู้หญิงเมื่อตั้งครรภ์ต้องระวังรักษาตัวให้ดี ยุติการดื่มสุราให้ได้ เพราะสุราจะมีผลกระทบอย่างแรงต่อทารกในครรภ์ มีการค้นพบว่า ทารกในครรภ์ของผู้หญิงที่เป็นนักดื่มสุรา

^{๔๐} ปณินท์ สกุลทอง, “สัมพันธภาพในครอบครัว และสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่บิดาเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ศึกษาเฉพาะกรณีบุตรทหารในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๑), หน้า ๑.

จะพิจารณาอวัยวะต่างๆ ที่สำคัญ คือ ทารกที่เกิดมาจะเป็นโรคปัญญาอ่อน สิริชะเล็กสมองเล็ก เชื่องช้า^{๔๑}

ภูมิหลังของครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กก่อคดีรุนแรง อันเป็นผลมาจากการดื่มสุราของพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่ดื่มสุราแล้วไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนลูกทั้งทางด้านสังคมและศีลธรรม เป็นการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หรือการถูกทำทารุณกรรมจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ทำให้เด็กรู้สึกแค้นเคือง มีความรู้สึกไม่ชอบพ่อแม่ และเป็นปรีภัยต่อพ่อแม่ การไม่ลงรอยทะเลาะวิวาทกับพี่น้องเพศชาย การเอาเปรียบพี่น้องเพศหญิง การคบเพื่อนที่ไม่ดีเป็นเหตุจูงใจในการก่อคดีข่มขืนแก่ลูกได้ บางคนหันหน้าเข้าหายาเสพติดประเภทอื่น ด้วยความคิดว่า พ่อแม่ไม่เข้าใจ บ้านไม่มีความอบอุ่น บางกรณีเมื่อเกิดปัญหาภายในครอบครัวเกิดความแตกแยกภายในครอบครัว ทำให้เด็กหญิงต้องหาทางเลี้ยงตัวด้วยการเป็นโสเภณีเด็กด้วยความจำเป็น^{๔๒}

สรุปการดื่มสุราของผู้ปกครองได้สืบทอดไปถึงลูกทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสภาพจิตใจของชาวบ้านดอนแคน กล่าวคือทำให้ลูกบางคนเป็นที่รองรับอารมณ์ชั่ววูบของผู้เป็นพ่อที่เมาสุรา ทั้งการทุบตีทำร้ายร่างกายให้เกิดความบาดเจ็บทั่วทั้งกาย ลูกสาวบางรายอาจถูกพ่อบังเกิดเกล้าลงมือข่มขืนในขณะที่เมาจนตั้งครภ์ แม้ตัวเองก็ไม่กล้าที่จะเอ่ยปากบอกกับสังคมรอบข้าง เพราะความกลัวพ่อ และเพราะความละอายที่ตนถูกพ่อข่มเหงน้ำใจ เด็กผู้ชายบางคนก็พลอยซึมซับเอาพฤติกรรมดังกล่าวของพ่อที่ผู้ชายตัวจริงต้องดื่มสุรา เพื่อแสดงออกถึงความเป็นชายชาติและสร้างความสนิทสนมกับเพื่อนฝูง แต่ความเป็นจริงแล้ว การดื่มสุราหรือเหล้านี้กลับทำให้ผู้ดื่มขาดสติ ขาดความยับยั้งชั่งใจ และกระทำความรุนแรงหรือเป็นเหตุก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทในกลุ่มวัยรุ่น

๓) ผลกระทบต่อญาติมิตร

ญาติและมิตร คือผู้ที่คอยช่วยเหลือหรือดูแล หรือช่วยประคับประคอง ใ้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง รวมถึงพ่อแม่พี่น้องที่คอยให้ความรักความอบอุ่นหากว่าบุคคลใดก็ตามได้คิดห่มแหงสุรา ทำตัวให้เมาเกินพิกัดย่อมนำมาซึ่งความรังเกียจต่อบุคคลที่หวังดีหวังความเจริญต่อตัวผู้นั้น โดยปกติแล้วญาติมิตรมักจะเป็นบุคคลที่ได้รับผลกระทบน้อยกว่าภรรยาและลูก เพราะญาติหรือมิตรนั้นไม่ได้อยู่ใกล้ชิดหรืออยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ส่วนใหญ่ที่คนเมาแล้ว

^{๔๑} ทรงเกียรติ ปิยะกะ และ เวทิน ศันสนียเวช, *ยืมผู้เรียนรู้ยาเสพติด*, หน้า ๔.

^{๔๒} จักร จุกะรัตน์, “ปัจจัยที่ทำให้เด็กหญิงเป็นโสเภณี : ศึกษากรณีสถานบันเทิงย่านรอยัล ซิตี อเวนิวกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

ก่อความรำคาญให้เกิดแก่ญาติมักจะเป็นปัญหาที่ตามมาจากการดื่มสุรา คือการสร้างความละอายว่าเป็นคนรู้จักกันกับคนเมา หรือเป็นญาติกับจี้เมา มีบางกรณีที่ยาติมิตรต้องได้รับผลกระทบอย่างร้ายแรง ถึงขั้นเสียชีวิตคือการเดินทางไปกับคนเมา ที่ขับรถด้วยความประมาทจนถึงกับชนคนตาย หรือประสบอุบัติเหตุร้ายแรงบางกรณีก็พาญาติที่เป็นวัยรุ่นไปเที่ยวหาเรื่องก่อการทะเลาะวิวาทกับวัยรุ่นบ้านอื่น ถึงขั้นทำร้ายร่างกายกันและกันและอาจเป็นเหตุให้เกิดการสูญเสียต่อมาด้วย และเมื่อคนดื่มสุราป่วยเพราะพิษจากสุรานอนอยู่ในโรงพยาบาล ยังต้องก่อความลำบากให้กับญาติมิตรที่ต้องไปคอยดูแลกัน

สถานการณ์ที่ญาติหรือมิตรที่เฝ้าดูแลผู้ป่วยทางจิตอันเกิดจากพิษของสุรา ที่ก่อให้เกิดความเครียดมากที่สุด คือ สถานการณ์การจัดการเมื่อผู้ป่วยมีการทำร้ายผู้อื่น ทำร้ายตนเอง และสถานการณ์การจัดการต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของผู้ป่วย ซึ่งลักษณะความเครียดที่ปรากฏพบได้ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ กระบวนการคิด พฤติกรรมทางสังคมและจิตวิญญาณ^{๔๓}

เพราะความสับสนทางภาวะจิตอันเกิดจากพิษสุราเรื้อรัง ทำให้ผู้ที่ติดสุราลงมือทำร้ายตนเอง ตลอดจนพยายามฆ่าตัวตาย การทำหน้าที่การงานบกพร่อง การสูญเสียทรัพย์สินเงินทองและมีภาระหนี้สิน การมีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน การมีปัญหาเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส และการมีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ ทำให้เกิดภาวะเครียดนอกจากจะสร้างความกดดันและความเครียดให้เกิดขึ้นกับตนเองแล้ว ยังสร้างบาดแผลในใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งคู่ครอง ลูกรัก และญาติมิตร เป็นต้น

๓.๒.๓ ผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

คำว่า ผลกระทบต่อสังคมโดยรวม หมายถึง ผลที่สังคมจะได้รับแรงผลักดันจากการดื่มสุราของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อระบบนั้นๆทั้งโดยตรงและโดยอ้อม อันเป็นส่วนหนึ่งที่ว่าได้ว่าเป็นผลกระทบอันสำคัญของสังคมไทยที่พึงตระหนักไว้ คนไทยมีการดื่มสุรามาช้านานแล้ว โดยมักดื่มในเทศกาลต่างๆ เช่น งานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่ งานเลี้ยงสังสรรค์ งานฉลองตามประเพณีต่างๆ เป็นต้น และมีความเชื่อว่าเรื่องการดื่มสุรามีผลดีต่อสุขภาพ เช่น การดื่มชาดองเพื่อสุขภาพ การดื่มชาดองเพื่อรักษาโรคบางชนิดและการดื่มชาดองเป็นยาอายุวัฒนะ เป็นต้น โดยชาวบ้านจะทำชาดองเองจากการเอาสมุนไพร รากไม้ หรือสัตว์บางชนิดมาดองกับสุราเก็บไว้ตามเวลาที่กำหนดแล้วนำมาดื่มโดยเชื่อว่าชาดองแต่ละสูตรจะมีสรรพคุณต่างๆ กัน เช่น ชาดองบางสูตรบำรุงร่างกาย บำรุงโลหิตคลายอาการปวดเมื่อยทำให้เจริญอาหาร อายุยืน

^{๔๓} สายพิน ลิขิตเลิศล้ำ “ความเครียดและการเผชิญความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรัง”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

และสามารถปฏิบัติการทางเพศได้ดี ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินผลกระทบจากการดื่มสุราในสังคมไทยไว้ ๓ ส่วนด้วยกันคือ

๑. ผลกระทบจากตัวบุคคลผู้ดื่มสุรา
๒. ผลกระทบจากระบบของสังคม
๓. ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

๑) ผลกระทบจากตัวบุคคลผู้ดื่มสุรา

คำว่าผลกระทบจากตัวบุคคลผู้ดื่มสุรา หมายความว่า ผู้ดื่มสุราเป็นผู้ก่อเหตุ หรือเป็นผู้ฝ่าฝืนระบบของสังคม อย่างเช่นสถานการณ์อุบัติเหตุจราจรในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจากสถิติที่ผ่านมาคนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรเฉลี่ยถึง ๒ คน/ชั่วโมง และเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจสูงถึง ๑๐๖,๓๖๗ ล้านบาทซึ่งนับวันแนวโน้มสถิติเกี่ยวกับเรื่องนี้จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาอุบัติเหตุจราจรที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สาเหตุสำคัญซึ่งมากกว่าร้อยละ ๕๐ เกิดจากพฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะเมาสุรา^{๔๔}

จากกรณีดังกล่าวทำให้มองเห็นได้ว่า ตัวบุคคลผู้ดื่มสุรานี้เป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมในทางดีหรือไม่ดี การสูญเสียสภาวะปกติของตนเพราะฤทธิ์แอลกอฮอล์นั้นทำให้เกิดภัยอันไม่สามารถที่จะย้อนกลับมาแก้ตัวใหม่ได้ บางกรณีผู้กระทำความผิดขับรถชนคนอื่นจนถึงกับเสียชีวิต กลับบอกว่าตนเองยังคงมีสติอยู่พร้อมไม่ได้เมาเพียงแค่ระดับแอลกอฮอล์เฉลี่ยที่กำหนด ๕๐ มิลลิกรัมไปนิดหน่อยเอง เพราะเหตุเพียงแค่ว่าตนไม่ได้เมานั้น ยังส่งผลให้เขาต้องชดใช้ค่าเสียหายหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นค่าทำศพให้แก่ผู้เสียชีวิต ค่าต่อสู้ทางคดี และที่สำคัญที่สุดที่ไม่สามารถซื้อด้วยเงินตราได้นั้น คือค่าเสียความรู้สึกดีๆ ที่เคยคิดว่าตนเป็นคนมีสติอยู่กับตัวตลอด

บางคนยังอยู่ในวัยกำลังศึกษาเล่าเรียน เพราะความค่อนองพากันดื่มสุราแล้วขับรถซึ่งจนเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิต ตัวเขาอาจไม่มีโอกาสที่จะรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากผลงานของตัวเอง แต่ผู้อยู่เบื้องหลังที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นจะมีความปวดร้าวแค่ไหน โดยเฉพาะพ่อแม่ที่ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ ขวนขวายทำงาน กะเบียดกระเสียนเก็บหอมรอมริบทรัพย์สินเงินทองด้วยหวังส่งเสียให้ลูกได้ศึกษาจนมีโอกาสดำรงตำแหน่งได้ สุดท้ายลูกต้องมาตายจากจะนำความทุกข์ใจมาให้พ่อแม่มากแค่ไหน แม้ที่ไม่ตายหากร่างกายพิการต้องมาเป็นภาระของพ่อแม่อีก

^{๔๔}http://phanpatrol.spaces.live.com/?_c11_BlogPart_BlogPart=blogview&_c=BlogPart, เข้าถึงเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๕.

สรุปได้ว่า สุราไม่เคยให้คุณแก่ใครทั้งนั้น ควรที่จะตระหนักว่าเรารับแล้วได้อะไร เพื่ออะไร ต้องมองหาให้เห็นถึงประโยชน์ของสุราที่จะดื่ม นั่น คนที่ดื่มสุรานั้นจัดได้ว่าเป็นผู้สร้างผลกระทบให้เกิดขึ้นแก่สังคม เป็นผู้สร้างปรากฏการณ์ให้เกิดแก่สังคมอีกมิติหนึ่งเป็นภาพสื่อให้สังคมรู้ว่าไม่มีความปลอดภัยเมื่ออยู่ใกล้คนดื่มสุรา

ก) ผลกระทบจากการดื่มสุราที่มีต่อสุขภาพของผู้ดื่ม

เหล้า คือเครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบสำคัญ ซึ่งสารชนิดนี้มีคุณสมบัติที่สามารถละลายในน้ำและไขมันได้ดี เมื่อนำมาผสมกับน้ำหรือโซดาแล้วดื่ม จะสามารถดูดซึมได้ทันทีเช่นเดียวกับน้ำ ดังนั้น เมื่อเหล้าเข้าสู่ปาก แอลกอฮอล์ในเหล้าจะซึมผ่านเข้าสู่ร่างกายอย่างรวดเร็ว โดยแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมในกระเพาะอาหาร ประมาณ ๒๐ – ๓๐ % ที่เหลือดูดซึมในลำไส้เข้าสู่ตับ แล้วถูกย่อยเผาผลาญในตับ บางส่วนจะถูกดูดซึมเข้าสู่หัวใจ กระแสเลือดในเวลาเพียง ๕ นาที และอวัยวะต่าง ๆ ทั่วร่างกาย ภายใน ๑๐ – ๓๐ นาที แล้วถูกขับออกทางลมหายใจปัสสาวะ และเหงื่อ การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายสามารถวัดได้หลายทาง ทั้งทางลมหายใจ เลือด และปัสสาวะ ทั้งนี้จะสามารถตรวจพบแอลกอฮอล์ในเลือดได้ภายในเวลา ๕ นาทีหลังจากเริ่มดื่ม และเริ่มก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่ออวัยวะทั่วร่างกาย อาทิเช่น

- ช่องปากและลำคอ จะเกิดอาการระคายเคืองอย่างทันทีที่ดื่มเรียกกันว่า “เหล้าบาดคอ”
- ผิวหนังและหลอดเลือด ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะส่งผลให้เห็นชัดเจนตั้งแต่ผิวหนังที่เปลี่ยนไป เพราะหลอดเลือดที่ขยายตัวจากฤทธิ์แอลกอฮอล์ จะทำให้ผู้ดื่มหน้าแดง ตัวแดง ในทางตรงกันข้าม ผู้ดื่มบางรายอาจมีอาการเส้นเลือดหดตัว ทำให้หน้าซีด ซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตมากกว่า
- สมอง แอลกอฮอล์มีพิษโดยตรงต่อสมอง ทำให้เซลล์สมองขยายตัว เกิดอาการที่เรียกว่า ‘สมองบวม’ นานเข้าจะเกิดการสูญเสียของเหลวในเซลล์สมอง ทำให้เซลล์สมอกลีบเหี่ยว เลือดและตายลง

- หัวใจ การดื่มเหล้าจะทำให้หัวใจถูกกระตุ้นเพื่อสูบฉีดโลหิตเร็วขึ้น หัวใจจะทำงานหนักขึ้น ในระยะยาว การทำงานของกล้ามเนื้อจะแปรปรวน เมื่อหัวใจทำงานหนักขึ้น กล้ามเนื้อหัวใจจะเริ่มหนาขึ้น เกิดโรคหัวใจโต จนกระทั่งมีอาการหัวใจวายหรือหัวใจล้มเหลวในที่สุด

- กระเพาะอาหาร โรคที่พบได้บ่อยในหมู่นักดื่ม คือโรคกระเพาะอาหาร เพราะแอลกอฮอล์แม้ในระดับความเข้มข้นต่ำเพียงร้อยละ ๑๐ ก็ทำให้มีการกระตุ้นน้ำย่อยในกระเพาะอาหาร ส่งผลให้เกิดแผลทั้งในกระเพาะอาหารและลำไส้ ขณะที่แอลกอฮอล์ความเข้มข้นสูง จะทำให้เกิดอาการเยื่อกระเพาะอาหารอักเสบเฉียบพลัน

- ดับ แอลกอฮอล์เป็นสารพิษที่ร่างกายไม่ต้องการ และจะถูกย่อยโดยตับ เพราะฉะนั้นตับจึงเป็นอวัยวะที่ได้รับพิษจากเหล้ามากที่สุด เซลล์ของตับที่ถูกทำลายจะมีไขมันเข้าไปแทนที่หากถูกทำลายมากขึ้น จะทำให้เกิดการคั่งของไขมันในตับ ซึ่งเป็นสาเหตุแรก ๆ ของอาการตับอักเสบ เมื่อเซลล์ตับตายลงถึงระยะหนึ่ง จะมีการสร้างพังผืดขึ้นที่บริเวณนั้นในลักษณะคล้ายแผลเป็น ทำให้เนื้อตับที่เคยอ่อนนุ่มแข็งตัวขึ้น เกิดอาการที่เรียกว่า “ตับแข็ง” การสูญเสียเซลล์ตับทุกเซลล์เป็นการสูญเสียที่ถาวรและไม่มีการสร้างขึ้นทดแทน เพราะฉะนั้นยิ่งเนื้อตับถูกทำลายมากเท่าไร โอกาสที่ผู้ป่วยจะเสียชีวิตก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น โปรดระลึกไว้เสมอว่า เซลล์ของตับจะถูกทำลายไปพร้อมกับทุกหยดของเหล้าที่ดื่ม และตับต้องทำงานหนักเพื่อขจัดสารพิษแปลกปลอมออกจากร่างกาย เพราะฉะนั้นถ้าไม่อยากให้ตับซึ่งเปรียบเสมือนเป็นกองบัญชาการสูงสุดต้องสูญเสียกำลังไป ก็ควรจะงดดื่มดีที่สุด

- โอเคิลดเพราะดื่มเหล้า มีงานวิจัยในประเทศไทยที่ระบุว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อาขุยังน้อย ทำให้ผู้ดื่มมีระดับเขว่นปัญญาลดลง การวิจัยดังกล่าว ได้แก่ การวิจัยเรื่อง ความเสื่อมของเขว่นปัญญาในผู้ป่วยจิตเวชสุราของโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา

- เหล้าทำให้เป็นโรคจิต จากการศึกษาขององค์การอนามัยโลก พบว่า ๑ ใน ๓ ของผู้ป่วยทางจิต ในแต่ละประเทศ มีสาเหตุมาจากเหล้า สารพิษที่เกิดจากการเผาผลาญ แอลกอฮอล์ในร่างกายคือ “เตตราไฮโดรโซควิโนลีนส์” ซึ่งสารนี้จะเข้าทำลายสารเคมีในสมองที่ช่วยให้คนเรารู้สึกเป็นปกติสุขและสงบ เพราะเหตุนี้คนที่ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงมักมีจิตใจและอารมณ์อ่อนไหว มีความอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ ลดน้อยลง ขาดสมาธิ สุดท้ายนำไปสู่บุคลิกภาพที่เสื่อมโทรม ผู้ที่ดื่มเรื้อรังจะมีอาการฝ่อลีบของสมองส่วนนอก (Cortex) ซึ่งมีผลทำให้เกิดอาการเสื่อมทางจิต โรคจิตจากการดื่มแอลกอฮอล์มีหลายอาการ และมักจะรักษาให้หายขาดได้ยาก ได้แก่ โรคประสาทหลอนโรคหวาดระแวง โรคความจำเสื่อม โรคซึมเศร้า โรคหวาดกลัวผิดปกติ ฯลฯ อาการทางจิตที่เกิดขึ้นในผู้ดื่มอย่างชัดเจนคือ ภาวะตื่นกลัวที่เรียกว่า “Panic disorder” ซึ่งอาการนี้จะนำไปสู่ภาวะแทรกซ้อนอื่นตามมา ได้แก่ อาการผิดปกติของหัวใจ ระบบประสาท และระบบกระเพาะอาหาร โดยปกติจะกลัวเช่นนี้พบในอัตรา ๑ – ๒ คน จากประชากร 100 คน แต่ในกลุ่มผู้ดื่มจนเข้าสู่ภาวะพิษสุราเรื้อรังอัตราจะเพิ่มเป็น ๑๑ – ๕๐ คน ต่อ ๑๐๐ คน ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะไม่สามารถใช้ชีวิตตามปกติได้

- เหล้าทำให้แก่เร็ว หย่อนยานก่อนวัย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้อวัยวะเสื่อม ทั้งโดยฤทธิ์ของแอลกอฮอล์เอง และฤทธิ์ของสารกระตุ้นที่ผู้ผลิตผสม ซึ่งสารเหล่านี้จะกระตุ้นทำให้อวัยวะสำคัญอย่างหัวใจ ไต สมอง ฯลฯ ทำงานหนักเกินกว่าปกติ ทำให้อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายเสื่อมสภาพก่อนเวลาอันควร หรือหยุดทำงานเมื่อขาดการกระตุ้น ดังนั้น คนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะผู้ที่ดื่มจัด จึงมักดูแก่ก่อนวัย และเมื่ออายุมากขึ้นก็อาจหมดสภาพ

ไปได้ง่าย ๆ รวมถึงการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศก่อนวัยอันควร นั่นคือ ร่างกายจะหยุดการสร้างเซลล์สืบพันธุ์ ผลที่ตามมาก็คือ ด้านมเหิ่ว รั้งไข่มดลูกเสื่อมสภาพเร็ว

- “แม่ดืม” อันตรายส่งถึงลูกในท้อง พืชของแอลกอฮอล์สามารถส่งผ่านจากแม่ไปสู่ทารกในครรภ์ได้อย่างง่ายดาย แม้ว่าจะดืมเพียงเล็กน้อยก็ตาม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับทารกที่อวัยวะต่าง ๆ ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ พืชของแอลกอฮอล์ก็ยังส่งผลในการทำลายมากขึ้น แอลกอฮอล์มีผลกระทบต่อการสร้างอวัยวะของตัวอ่อนทารก โดยเฉพาะในระยะ ๖ – ๘ สัปดาห์ เพราะฉะนั้น แม่ที่เป็นนักดืมจึงมีโอกาสที่จะทำให้ทารกที่เกิดมามีความพิการของอวัยวะต่าง ๆ เช่น กระดูก หัวใจ ไต ฯลฯ มีร่างกายเล็กลีบ แคระแกรน และมีความเสี่ยงสูงที่ลูกจะปัญญาอ่อนแต่กำเนิด เนื่องจากเนื้อเยื่อสมองถูกทำลาย นอกจากนี้ แอลกอฮอล์อาจทำให้เกิดการตกเลือดหรือแท้งได้ จากการศึกษากรณีผู้ป่วยแท้งบุตร พบว่าหลายรายมีประวัติดืมยาของเหล้า ซึ่งส่วนใหญ่ใช้แอลกอฮอล์เป็นตัวทำลาย แม้ว่าเขาคงกล่าวจะโฆษณาว่ามีสรรพคุณในการบำรุงครรภ์ก็ตาม ในทางการแพทย์พบว่า แม่ที่ดืมแอลกอฮอล์ขณะตั้งครรภ์ จะทำให้เกิดความผิดปกติต่อลูกในครรภ์ได้อย่างมากนับตั้งแต่ก่อนคลอดคือแท้ง ทารกเสียชีวิตขณะคลอด หรือคลอดออกมาแล้วร่างกายไม่สมบูรณ์รวมถึงมีพัฒนาการช้าในช่วงหลังคลอดพิษจากแอลกอฮอล์สามารถทำให้เกิดความผิดปกติบางอย่างหรือครบทั้ง ๑๐ อย่างแก่ทารก ดังนี้

๑. น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ปกติ
๒. ปากแห้ง เพดานโหว่ ดวงตาและกรามมีขนาดเล็กกว่าปกติ
๓. สมองเล็กกว่าปกติ
๔. หัวใจผิดปกติแต่กำเนิด
๕. แขน-ขาเจริญเติบโตผิดปกติ
๖. ความสามารถในการดูคือน้อยกว่าทารกปกติ
๗. ร้องกวน โยเยง่าย
๘. รูปร่างแคระแกรน
๙. นอนหลับยาก
๑๐. ระดับสติปัญญา (ไอคิว) ต่ำกว่าปกติ

มีผลการวิจัยในประเทศสวีเดน พบว่าถ้าแม่ดืมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำขณะตั้งครรภ์ จะส่งผลให้ลูกมีโอกาสติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอนาคตได้มากกว่าเด็กธรรมดาถึง ๔

เท่ากล่าวคือ ถ้าแม่ไม่ดื่ม โอกาสที่ลูกจะเติบโตเป็นนักดื่ม มีเพียงร้อยละ ๒.๘ แต่ถ้าแม่ดื่ม ลูกในครรภ์ที่เกิดมาจะติดเหล้าถึงร้อยละ ๑๐.๓^{๔๕}

ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นผลกระทบจากการดื่มสุรา คือ การเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุบัติเหตุจากรถ ถ้าผู้ขับขีรถดื่มสุราแล้วขับรถจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายมาก ซึ่งเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้วจะทำให้ตนเอง บุคคลอื่นที่นั่งโดยสารไปด้วย และประชาชนที่กำลังเดินทางในบริเวณนั้นได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือพิการและเสียทรัพย์สินได้ จากรายงานอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกทั่วประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๕ ปรากฏว่ามีจำนวน ๖๑,๓๒๕ ราย มีคนตายจำนวน ๘,๑๘๔ คนบาดเจ็บจำนวน ๒๐,๗๐๒ คน มูลค่าทรัพย์สินเสียหายประมาณ ๖๐๗,๗๕๓,๐๐๐ บาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกมากที่สุด คือ ผู้ขับขีรถเมาสุรา หรือของเมาอย่างอื่นเนื่องจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะกดประสาทส่วนกลาง ซึ่งทำหน้าที่ในการตัดสินใจและการบังคับรถ สุราหรือของเมาอย่างอื่นจึงมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุจราจรทางบกที่เกิดขึ้น บุญยสิทธิ์ รอดชะพรหม^{๔๖} ในการศึกษาอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง พบมากในช่วงอายุ ๑๕ – ๒๔ ปี และเป็นผู้ขับขีรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะของผู้บาดเจ็บมากที่สุด มีลักษณะการเกิดอุบัติเหตุแบบรถชนกัน ร้อยละ ๕๗.๖ และมีการดื่มสุรา ร้อยละ ๔๖.๗ บุญบา เพ็ญสุวรรณ, วีระ กสณตกุล และคณะ^{๔๗} ได้ศึกษาวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุดื่มสุรา ร้อยละ ๔๐.๐ จากการวิจัยของกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล^{๔๘} พบว่า ผู้ขับขีรถในกรุงเทพมหานครที่ถูก

^{๔๕} ลักษณะ อินทร์กลับและคณะ, “พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพตะวันตกและปริมณฑล”, (กรุงเทพมหานคร : โครงการวิจัยสำนักงานกองทุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (สวส.), ๒๕๕๑), หน้า ๒๑-๒๕.

^{๔๖} บุญยสิทธิ์ รอดชะพรหม, “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอุบัติเหตุจราจรอันเกิดจากการดื่มสุราของผู้ขับขีรถในประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๕๓.

^{๔๗} บุญบา เพ็ญสุวรรณ, “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์ปริญญาแพทยศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๗๖.

^{๔๘} กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒), หน้า ๔๕.

เรียกเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด ทางลมหายใจ จำนวน ๒๐๑ คน เคยประสบอุบัติเหตุทางรถ ๑-๕ ครั้ง ร้อยละ ๓๔.๓ นอกจากนี้จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ พบว่า ในกรุงเทพมหานคร มีสัดส่วนของผู้ได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุจากผู้ขับขี่รถ ที่มีพฤติกรรมดื่มสุรา ถึงร้อยละ ๘๕.๖ ของผู้ได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุ

นอกจากนั้น ผลกระทบจากการดื่มสุรายังทำให้ผู้ดื่มความจำเสื่อม มีปัญหาทางจิตใจ มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ^{๔๙} และ Riner, M.E. and Saywell, R.M. ได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการดื่มสุราของวัยรุ่น^{๕๐} นอกจากนี้ Brown, S.A., et al. ได้ทำการวิจัยและพบว่าวัยรุ่นที่ดื่มสุรา มักจะจำเรื่องราวต่างๆ ได้น้อยกว่าบุคคลในวัยเดียวกันที่ไม่ดื่มสุราร้อยละ ๑๐^{๕๑} จากผลการวิจัยของ Substance Abuse and Mental Health Services Administration ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ร้อยละ ๓๑ ของบุคคลที่อายุระหว่าง ๑๒-๑๗ ปีที่ดื่มสุรามีปัญหาทางจิต^{๕๒} และ National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism ได้สำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง ๑๘-๒๔ ปี ที่ดื่มสุราในปัจจุบัน ร้อยละ ๖๐ เรียนไม่สำเร็จระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเริ่มดื่มสุราตั้งแต่ก่อนอายุ ๑๖ ปี^{๕๓}

จากการสังเกตของผู้วิจัยและจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่าผลกระทบจากการดื่มสุราของชาวบ้านดอนแคนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ มีผู้เสียชีวิตจากการดื่มสุรา และเกิดอุบัติเหตุเพราะเมาแล้วขับ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ปี ๒๕๕๕ มีผู้เสียชีวิตจากการดื่มสุราเป็นจำนวนถึง ๒๐

^{๔๙} Wechster, H. and Lee, J.E. (๒๐๐๒). **Underage College Students Drinking Behavior, Access to Alcohol, and the Influence of Deterrence Policies.** Journal of American College Health, ๕๐ (๕): p. ๒๒๓-๒๓๕.

^{๕๐} Riner, M.E. and Saywell R.M. (2002). **Development of the Social Ecology Model of Adolescent Interpersonal Violence Prevention.** Journal of School Health, Vol.72 No.2: 65.

^{๕๑} Brown S.A. et al. (2000). **Neurocognitive functioning of adolescents : Effects of protracted alcohol use.** Alcoholism : Clinical and Experimental Research, 24 (2): 164-171.

^{๕๒} Substance Abuse and Mental Health Services Administration. (1998). **Preliminary results from the 1997 National Household Survey on Drug Abuse.** U.S. Department of Health and Human Services.

^{๕๓} ลักษณ์า อินทร์กลับและคณะ, “พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”, หน้า ๒๕.

คนบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก^{๕๔} และผลกระทบจากการดื่มสุราทำให้ชาวบ้านเป็นโรคตับแข็งตายถึงจำนวน ๕ คน ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ^{๕๕}

ข) ผลกระทบจากการดื่มสุราที่มีต่อด้านร่างกาย

การดื่มเป็นประจำจะก่อให้เกิดโรคชนิดต่างๆ ได้ สุราเมื่อสัมผัสเข้าสู่ร่างกายแล้ว ฤทธิ์แอลกอฮอล์จะทำลายเยื่อบุปาก ลำคอ และเมื่อสุราลงสู่กระเพาะ แอลกอฮอล์บางส่วนจะถูกดูดซึม ซึ่งหากมีการสะสมแอลกอฮอล์มากเกินไปในกระเพาะอาหารจะทำให้เกิดการอาเจียน ขณะเดียวกัน แอลกอฮอล์บางส่วนจะถูกดูดซึมเข้าสู่การไหลเวียนของโลหิต และหัวใจจะทำหน้าที่สูบฉีดโลหิตไปสู่ทุกๆ ส่วนของร่างกายภายในเวลาเพียงไม่กี่นาที แอลกอฮอล์ที่สะสมในเส้นเลือดจะมีผลทำให้ระบบการทำงานของกล้ามเนื้อ และระบบประสาททำงานผิดปกติ ระบบหัวใจ ตับและไตจะทำงานหนักขึ้น การดื่มสุราเป็นประจำแอลกอฮอล์จะถูกสะสมไว้ในร่างกาย จะก่อให้เกิดโรคร้ายแรงขึ้นได้เช่น โรคหัวใจ โรคตับแข็ง โรคไตวาย โรคมะเร็งในช่องปาก โรคพิษสุราเรื้อรัง ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นโรคที่ยากต่อการรักษา^{๕๖}

อย่างไรก็ตามเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์นั้น ได้ทำร้ายตัวเองและสังคม โทษและผลเสียจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ในหลายมิติ สรุปสถิติของผู้ที่ดื่มประจำทุกวัน ในปริมาณ ๒๐.๐ - ๓๕.๕ กรัมของแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ หรือเทียบได้กับเบียร์ ๑ - ๒ ขวด /ต่อวันจะมีความเสี่ยงมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดื่มในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

- (๑) แท้ง ผู้ดื่มเสี่ยงมากกว่าผู้ไม่ดื่ม ๑.๗๖ เท่า
- (๒) มารดาคลอดทารกน้ำหนักต่ำ เสี่ยง ๑.๔๐ เท่า
- (๓) มะเร็งปากและช่องปาก เสี่ยง ๑.๘๕ เท่า
- (๔) มะเร็งหลอดอาหาร เสี่ยง ๒.๓๘ เท่า
- (๕) มะเร็งตับ เสี่ยง ๓.๐๓ เท่า
- (๖) มะเร็งเต้านม (อายุน้อยกว่า ๔๕ ปี) เสี่ยง ๑.๔๑ เท่า (อายุ มากกว่า ๔๕ ปี) เสี่ยง ๑.๓๘ เท่า
- (๗) มะเร็งอื่นๆ เสี่ยง ๑.๓๐ เท่า
- (๘) ความดันโลหิตสูง เสี่ยง ๒.๐๐ เท่า

^{๕๔} นายถวิล บุญภา, ผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนแคน, วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

^{๕๕} จากการสังเกตของผู้วิจัย ชาวบ้านที่เสียชีวิตจะมาเผาศพที่วัด (เท่าที่จำได้)

^{๕๖} สัมภาษณ์ นายวุฒิไกร จุลวงษ์, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (ผอ.พิเศษ ต.ร่ำม่วชิรบ้านร่องคำ), วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕.

(๙) ดับแข็ง เลี้ยง ๕.๕๐ เท่า

(๑๐) หัวใจเต้นผิดปกติ เลี้ยง ๒.๒๓ เท่า^{๕๗}

ผลกระทบที่เกิดทางด้านร่างกายอันเกิดจากการดื่มสุราของชาวบ้านคอนแคนนั้น ก่อให้เกิดโรคนานาประการ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อร่างกายของบุคคลผู้ดื่มสุรานั้น ความทรพลาภาพทางด้านร่างกายอันเป็นผลพวงมาจากการดื่มสุรา ที่จะต้องคอยเยียวยาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ โดยเฉพาะโรคร้ายที่สำคัญคือโรคมะเร็งอันเกิดจากพิษของสุรา และโรคร้ายนานาชนิดถึง ๔๐ อย่าง และยังส่งผลให้ผู้ดื่มสุราป่วยทั้งร่างกายและจิตใจด้วย

สรุปได้ว่าผู้ที่เสพติดสุราแบบเรื้อรังเป็นเหตุนำมาซึ่งโรคต่างๆ มากมาย เช่น วัณโรค กามโรค โรคโลหิต มีอาการปวดตามข้อ กระดูก และกล้ามเนื้อ ตลอดจนอาการชักกระตุก อาเจียน ท้องเดิน และลงแดง น้ำหนักลดในที่สุดให้ถึงแก่ความตายได้

ค) ผลกระทบจากการดื่มสุราที่มีต่อด้านจิตใจ

ฮันท์ (Hunt, 1982) กล่าวว่าผู้เสพติดสุรามีอาการหงุดหงิดง่าย วิตกกังวล มีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่ายและมีความรู้สึกผิด นอกจากนั้นยังพบว่าสตรีที่ดื่มสุราจำนวนมากจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงที่มีความสัมพันธ์กับสุรา การถูกทารุณกรรมในบ้านหรือการถูกข่มขืน^{๕๘}

เบอร์คาลเชอร์และกูดเนอร์ ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพด้านจิตใจของผู้เสพติดสุราไว้ดังนี้

๑) มีความขัดแย้งในเรื่องความต้องการพึ่งพา-ความไม่ต้องการพึ่งพา บุคลิกภาพของผู้เสพติดสุราจะมีความขัดแย้งระหว่างความต้องการพึ่งพาและไม่ต้องการพึ่งพา จะมีลักษณะเด่นทางด้านความต้องการพึ่งพาเพราะผู้เสพติดสุราจะไม่สามารถเผชิญกับความขัดแย้ง เขาจะเก็บกดความต้องการพึ่งพาหรือความต้องการพึ่งพา เพื่อจะหลีกเลี่ยงกับความขัดแย้ง โดยสุราจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เขาบรรเทาจากความรู้สึกขัดแย้งดังกล่าวได้ ดังนั้นเขาจึงต้องดื่มสุราต่อไปเพื่อใช้สุราในการแก้ปัญหาซึ่งเกิดจากความขัดแย้งในเรื่องการพึ่งพา-ไม่พึ่งพานี้

๒) ความโกรธและความไม่สมหวัง (anger and frustration) ความโกรธและความไม่สมหวังจะพบได้บ่อยในผู้เสพติดสุรา ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการพึ่งพาที่ไม่ได้รับการสนองตอบ ความโกรธมักจะเกิดขึ้นจากการที่ไม่สามารถระบายความรู้สึกไม่มีคุณค่า ความล้มเหลว สุราจะทำให้เขาสามารถระบายความโกรธ และทำให้คลายความโกรธนั้นลงได้ และบุคลิกภาพที่พบ

^{๕๗} สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), “แอลกอฮอล์ ทำร้ายตัวเองและสังคม”, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕, <[http : www. thaihealth. or. th/ cms/ detail. php. htmiv](http://www.thaihealth.or.th/cms/detail.php.htmiv) <26-July-49>.

^{๕๘} Hunt, L., Alcohol related problems, อ้างใน วัศดา จันทูแสนตอ, “ปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการเสพติดสุราของสตรี”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, หน้า ๒๐.

เหมือนๆ กันในบุคคลที่เสพติดสุราก็จะมีความอดทนทานต่อความไม่สมหวังต่ำ ความไม่สมหวังเป็นสาเหตุของการไม่สามารถจะเผชิญกับปัญหาความเครียดในชีวิตประจำวัน ซึ่งบ่อยครั้งที่จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นที่จะนำไปสู่การดื่มสุราต่อไป

๓) ความรู้สึกถึงการมีอำนาจ ผู้เสพติดสุราต้องการจะมีอำนาจในการควบคุม ซึ่งสามารถกระตุ้นได้จากสุรา และทำให้ผู้เสพติดสุรา รู้สึกว่ามีอำนาจชั่วคราว รวมทั้งได้ผ่อนคลายความรู้สึกไม่สมหวัง ความรู้สึกผิดนอกจากนี้ผู้เสพติดสุรายังต้องการมีความสำคัญ มีคุณค่า และต้องการยอมรับนับถือ แต่ความรู้สึกนี้มักไม่สมหวัง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นที่ทำให้กลับไปดื่มสุรา

๔) การตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า ความรู้สึกซึมเศร้าอาจจะเป็นสาเหตุเริ่มต้นของการดื่มสุรา หรือเป็นสาเหตุของการดื่มสุราจำนวนมาก เมื่อผู้เสพติดสุราได้พบว่าการดื่มสุราของตนเองทำให้สัมพันธภาพของตนกับบุคคลอื่นๆ เปลี่ยนแปลงไปและภาวะซึมเศร้ายังเป็นสาเหตุของการดื่มสุราต่อไป สุราช่วยปิดบังภาวะซึมเศร้าทำให้ผู้ดื่มสุรา มีความรู้สึกซึมเศร้ามลดลง ความรู้สึกสุขสบายจากการดื่มสุราทำให้ผู้เสพติดสุรา หวนกลับไปดื่มสุราอีกและสุราทำให้ภาวะซึมเศร้าหายไปเป็นครั้งคราว แต่แท้จริงแล้วหากเลิกดื่มสุราจะพบว่าระดับความซึมเศร้าของผู้เสพติดสุราจะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่าภาวะซึมเศร้าอาจเกิดจากผลของการนำความโกรธที่ตนเองมีอยู่เข้าสู่ตนเอง^{๕๕}

จากการศึกษาพบว่าผู้เสพติดสุรามักจะมีบุคลิกภาพประเภทต่อสังคมมีอัตมโนทัศน์ทางลบเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะเห็นได้เด่นชัดจากความรู้สึกล้มเหลว ความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีศักยภาพต่ำ มีความรู้สึกผิด ละอายใจ รู้สึกโดดเดี่ยว และสิ้นหวัง ส่วนอวัสดา จันทรแสนตอ ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพ ของผู้เสพติดสุราว่ามักมีบุคลิกภาพอ่อนแอ มีความรู้สึกไม่มั่นคง ไม่เป็นมิตร มีความอิจฉาริษยา ซึมเศร้ารู้สึกผิด ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และหมดหวัง^{๖๐} นอกจากนั้นยังมีบุคลิกภาพโดดเดี่ยว ชอบแยกตนเอง มีความทนทานต่อความเจ็บปวดต่ำทั้งทางร่างกายและอารมณ์ มีความคับข้องใจ รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไม่มีผู้ใดรักตนเอง^{๖๑} อีกทั้งจะใช้วิธีการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความเครียดด้วยวิธีการที่ไม่สร้างสรรค์ และมีการใช้กลไกทางจิตประเภทการปฏิเสธ (denial) การใช้เหตุผล (rationalization) และการเห็นสะท้อนการกระทำความรู้สึกและความคิดของตนในบุคคลอื่น (projection) ผู้เสพติดสุราส่วนใหญ่จะปฏิเสธว่าเรามีปัญหาการควบคุมการดื่มสุรา^{๖๒} และเมื่อเขาารู้สึกพฤติกรรมของตนเองเปลี่ยนแปลงไป เขาจะหาเหตุผลมาอธิบายพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงและเป็นต้นเหตุที่ทำให้เขาต้องดื่มสุรา ด้วยกลไกทางจิตเหล่านี้ทำให้ผู้เสพติดสุรายังคงดื่มสุราต่อไป

^{๕๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒-๑๓.

^{๖๐} สัมภาษณ์นายรัชชัย ลาตบาศรี, วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

^{๖๑} สัมภาษณ์นายวิกรม สวนบุญ, วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕.

^{๖๒} สัมภาษณ์นางนวลศรี บรรจง, วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕.

๒) ผลกระทบจากระบบของสังคม

คำว่าระบบของสังคม หมายถึง โครงสร้างทางสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุรา อันเป็นเหตุทำให้ระบบของสังคมเปลี่ยนทิศทางไปในทางบวกหรือทางลบ สังคมชนบทไทยในปัจจุบัน ได้ยกย่องสุรว่าเป็นเครื่องดื่มเกียรติยศจะต้องมีไว้รับรองแขก มีไว้เป็นสื่อในการเข้าสังคมในการสังสรรค์ การรับรู้ผลกระทบต่อสุขภาพชาวบ้านส่วนใหญ่รับรู้เรื่องแต่คิดว่าสิ้นเปลืองหรือมีผลกระทบน้อยกว่าบุหรี่ เพราะไม่ได้กินทุกวัน บทบาททางสถาบันการศึกษามีน้อย เพราะครูก็กินเหล้า เด็กที่เรียนจบมาก็กินเหล้าเลียนแบบผู้ใหญ่ สถาบันศาสนายังมีบทบาทน้อยต่อการแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา มีเฉพาะมิติของพิธีกรรมและมิติทางสังคมอื่นๆ ในส่วนของสถาบันครอบครัว ผู้หญิงในครอบครัวยังมีบทบาทน้อยแม้จะไม่เห็นด้วยกับการดื่มสุราก็ตาม^{๒๕} หากจะนำสถิติของถิ่นที่มี

ผลกระทบต่อการดื่มสุราในประเทศไทยมาดู จะพบว่า จังหวัดที่มีอัตราการติดสุราสูงสุดคือบุรีรัมย์ (๑๓.๗%) ต่ำสุดคืออุบลราชธานี (๒.๘%) ภาคที่ติดสุราสูงสุด คือภาคตะวันออกเฉียง (๑๓.๗%) ต่ำสุดคือภาคใต้ (๕.๒%) ส่วนระดับอารมณ์ของผู้ดื่มสุรานั้น พบว่า ๓๘.๒% มีความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง, ๓๘.๑% มีอาการซึมเศร้าอยู่ในระดับที่ถือว่าควรจะไปพบแพทย์, ๗.๖% มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย, ๕.๔% มีความคิดอยากฆ่าผู้อื่น โดยเมื่อมองเฉพาะกลุ่มคนที่อยู่ในเกณฑ์ติดสุราแล้ว ๕๑.๒% ของคนที่ติดสุราจะมีความเครียดอยู่ในระดับที่รุนแรง, ๔๘.๖ % มีอาการซึมเศร้าในระดับที่จะต้องไปพบแพทย์หรือผู้รู้, ๑๑.๕% จะมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย, ๑๑.๓% จะมีความคิดอยากฆ่าผู้อื่น เห็นได้ว่าอัตราการติดสุรามีความสัมพันธ์กับภาวะเครียดและอาการซึมเศร้าสูงมาก อาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนหนึ่งมีปัญหาทางจิตใจขึ้นแล้วใช้การดื่มสุราเป็นทางออก ซึ่งเป็นวิธีการจัดการกับปัญหาสุขภาพจิตในลักษณะที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมาในภายหลัง^{๒๖}

สุราหรือเหล้ามีผลกระทบต่อสังคมอยู่มาก มีการวิจัยพบว่า เมื่อเกิดเหตุฆาตกรรมแล้วเจ้าหน้าที่ได้ทำการผ่าศพพิสูจน์และนำเอาคนที่มึนเรื่องทะเลาะวิวาทกันมาตรวจหาสารพิษ พบว่าในร่างกายจะมีสารสุราอยู่เสมอ เพราะเกือบ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ของกรณีฆาตกรรม สุราจะเป็นตัวประกอบที่สำคัญอยู่ด้วย ตำรวจอเมริกันไม่ชอบเข้าเวรคืนวันศุกร์และคืนวันเสาร์ เพราะคนหยุดงานมักจะพักผ่อนด้วยการดื่มสุรา แล้วก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ เมื่อมีเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นอยู่เสมอ ตำรวจก็ต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้น สุรามีผลกระทบต่อสมองส่วนหน้า ซึ่งเป็นส่วนที่ควบคุมสติปัญญาและการตัดสินใจและยังควบคุมความฉับไวในการปฏิบัติการในช่วงกะทันหัน

^{๒๕} ปรีทรรศ ศิลปะกิจ, “ความชุกและภาวะสุขภาพจิตของคนไทยที่ติดสุรา”, งานวิจัย, (โรงพยาบาลสวนปรุง จ.เชียงใหม่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

ด้วย สุรามีบทบาทต่อการก่อให้เกิดอุบัติเหตุ เพราะคนเมาสุราที่ขับรถก็เหมือนคนบ้าคลั่งที่มีอาวุธร้ายอยู่ในมือ สามารถฆ่าชีวิตอันบริสุทธิ์ของผู้คนได้ง่าย ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีหน่วยประชาชนตั้งขึ้นเป็นกลุ่ม สำหรับคอยรายงานรถที่ขับโดยคนเมาสุราให้ตำรวจจับ นับว่าเป็นการช่วยกันลดอุบัติเหตุลงไปด้วย บางครั้งเราอาจจะนึกไม่ถึงว่า สุรามีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในครอบครัว คือไม่จำเป็นจะต้องดื่มสุราจนติด เพียงแค่ชอบใช้เวลาให้กับการดื่มสุรา ก็หมายถึงว่าใช้เวลาให้กับครอบครัวน้อยลง ความอบอุ่นในชีวิตครอบครัวก็จะไม่มี ถึงมีก็น้อยมาก แต่ถ้าดื่มสุรามากขึ้น ศูนย์บังคับจิตใจอาจจะเสียไป จะทำให้เกิดความก้าวร้าวถึงกับทุบตีลูกเมียได้ พบว่า ผู้ที่ฆ่าตัวตายนั้น ครึ่งต่อครึ่งฆ่าตัวตายไม่สำเร็จถ้าไม่ได้ดื่มสุราให้เกิดความกล้า นักวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนียได้ค้นพบวงจรของการติดสุราสำเร็จ นั่นคือ เมื่อสุราเข้าสู่สมองส่วนกลางแล้ว มันจะออกฤทธิ์ ทำให้เกิดมีอากาศเบิกบานใจ คลายความทุกข์ร้อนใจ มีความกล้าเพิ่มขึ้น เมื่อร่างกายขาดสุรา ทำให้เกิดความกระหายอยากจะดื่มสุราขึ้นมาทันที^{๖๔}

แม้สังคมปัจจุบัน ที่เน้นความเสรีภาพระหว่างเพศ ทำให้ช่องว่างระหว่างเพศชายเพศหญิงกระชับเข้าไป จะเห็นได้ว่าทุกวันนี้สตรีมีความรู้ความสามารถที่จะทำอะไรได้เทียบเท่าบุรุษเพศ แม้แต่เรื่องความเป็นอยู่อย่างผู้ชาย เช่น การดื่มสุรา ที่โบราณถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับสตรี แม้แต่ผู้ชายยังไม่สมควรจะดื่ม แต่ปัจจุบันความเท่าเทียมกันทางสังคมทำให้สตรีโหยหาสิทธิความเท่าเทียมทุกอย่างที่บุรุษเพศทำได้ คนมีสิทธิที่จะทำได้ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้สตรีเสพติดสุราเพราะขาดความอบอุ่นจากครอบครัวในวัยเด็ก และการมีแบบอย่างบุคคลในครอบครัวติดสุรา สตรีผู้เสพติดสุราส่วนใหญ่ประสบกับภาวะวิกฤติในชีวิตสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยให้ดื่มสุรา ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว และความต้องการแสดงถึงความเท่าเทียมบุรุษของสตรี ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาคือ ปัญหาสุขภาพ การทำร้ายตนเอง ตลอดจนการพยายามฆ่าตัวตาย การทำหน้าที่การงานบกพร่อง การสูญเสียเงินทองทรัพย์สินและมีภาระหนี้สิน การมีปัญหาความสัมพันธ์ภาพกับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน การมีปัญหาเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส และการมีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ^{๖๕} หากจะมองโดยภาพรวมแล้ว แม้สตรีจะดื่มสุราจนเมาเมาแต่ส่วนใหญ่จะไม่ก่อความรุนแรงทำร้ายผู้อื่นเหมือนบุรุษ และสตรีนั้นสามารถที่จะยับยั้งการดื่มได้เมื่อมีเหตุจำเป็น เช่น การขอรับรองจากแพทย์ นี่จัดเป็นระบบทางสังคมประการหนึ่งที่ทำให้มีสตรีเมา เพราะความต้องการสิทธิเท่าเทียมทางเพศ

^{๖๔} ทรงเกียรติ ปิยะกะ และ เวทิน ศันสนียเวทย์, หน้า ๕.

^{๖๕} อวิศดา จันทร์แสนตอ, “ปัจจัยส่งเสริมและผลกระทบจากการเสพติดสุราของสตรี”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, หน้า ๑.

สังคมไทยถูกทำให้เชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย หรือเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทย เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่แทรกซึมอยู่ในทัศนคติ จนทำให้ผู้คนในสังคมมองว่าการดื่มเป็นเรื่องปกติ ทัศนคติแบบนี้ส่งผลทำให้เกิดแบบแผนในการใช้ชีวิตประจำวัน ที่ต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของวิถีชีวิตของผู้คน เช่น งานบุญประเพณี งานแต่งงาน งานบวช งานศพ งานวันเกิด เป็นต้น รวมถึงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับภาวะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเช่น ภาวะความกดดัน ความเครียด ความเสียใจ ความดีใจ ที่ต้องมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เสมอมา

วัฒนธรรม ความเชื่อ และทัศนคติเหล่านี้ ส่วนหนึ่งได้ถูกสร้างขึ้นจากธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นส่งเสริมให้มีการบริโภคจำนวนมากเพื่อนำมาสู่การมีกำไรสูงสุด โดยธุรกิจแอลกอฮอล์ได้มีความพยายามในการขยายช่องทางการขายสินค้า เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม รวมถึงด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า ธุรกิจ ดังกล่าวมีการโหมใช้สื่อการตลาดอย่างเต็มรูปแบบ ตั้งแต่การโฆษณาผ่านวิทยุ โทรทัศน์ เพลงหนัง ละคร เป็นต้น รวมถึงมีการส่งเสริมการขาย การใช้พนักงานขาย การตลาดขายตรง และการจัดกิจกรรมการตลาด ทำให้คนในสังคมยังมองว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดมานาน และเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต นำมาซึ่งผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคนทุกกลุ่มในสังคมไทย โดยเฉพาะผลกระทบในด้านต่างๆ เช่นปัญหาอุบัติเหตุ สุขภาพ ความรุนแรงทางเพศ และปัญหาภายในครอบครัว อาชญากรรม การสูญเสียด้านเศรษฐกิจ การทะเลาะวิวาท การตั้งครกไม่พึงประสงค์ ปัญหาการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ เป็นต้น

๓) ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

ความเสียหายที่เกิดจากพิษของสุรามีมากมาย เฉพาะที่มีการคำนวณเป็นตัวเงินทางเศรษฐกิจ มีมูลค่าประมาณ ๓๓,๖๕๒.๕ ล้านบาท^{๖๖} ซึ่งการคำนวณครั้งนี้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในบำบัดรักษาโรค ต้นทุนเวลาในการบำบัดโรค ต้นทุนเวลาในการขาดงานมูลค่าการสูญเสียชีวิตจากการเจ็บป่วย มูลค่าการสูญเสียชีวิตและการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุมูลค่าการรักษาอุบัติเหตุ มูลค่าการสูญเสียรายได้จากการรักษาอุบัติเหตุ และที่ยังไม่ได้คำนวณเป็นตัวเงินมีอีกมากมาย ได้แก่ ความเสียหายที่เกิดกับครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัว ความรุนแรงทางสังคม (อาชญากรรม) ความสูญเสียอนาคต (รายได้) จากการพิการ ความเสียหายทรัพย์สินต่างๆ และอื่นๆ อีกมากมาย

^{๖๖} นิพนธ์ พัวพงศกร (TDR), โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบเพื่อป้องกันการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๔๘), หน้า ๑.

จากการศึกษาของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พบว่า ต้นทุนที่เกิดจากการสูญเสียด้านเศรษฐกิจในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ปี ๒๕๔๕ มีมูลค่า ๑๕๖,๑๐๕ ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ ๑.๕๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) หรือประมาณ ๒,๓๕๑ บาทต่อคน ทั้งนี้พบว่าต้นทุนทางอ้อมเป็นต้นทุนมูลค่ามากที่สุด คิดเป็นประมาณร้อยละ ๕๕.๘ ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนที่มีมูลค่าสูงสุดได้แก่ ต้นทุนจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร(๑๐๔,๑๒๘ ล้านบาท) ต้นทุนการสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงาน และสูญเสียประสิทธิภาพขณะทำงาน (๔๕,๔๖๔.๖ ล้านบาท) ต้นทุนค่ารักษาพยาบาล (๕,๔๕๑ ล้านบาท) ต้นทุนทรัพย์สินที่เสียหายจากอุบัติเหตุจราจรทางบก (๗๗๕ ล้านบาท) ต้นทุนเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย และฟ้องร้องคดี (๒๔๒ ล้านบาท) ต้นทุนที่เกิดขึ้นที่ศาล (๑๕๕ ล้านบาท) สถานีตำรวจ (๘๖ ล้านบาท)

พบว่าในปี ๒๕๔๕ มีผู้ป่วยด้วยโรคที่มีสาเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น ๓,๐๒๕,๔๒๗ คน โรคที่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล คือ อุบัติเหตุจากการจราจรทางบก (๑,๒๓๒ ล้านบาท) โรคเอดส์ (๑,๐๘๘ ล้านบาท) การใช้แอลกอฮอล์ในทางที่ผิด(๕๗๔ ล้านบาท) ลมชัก(๕๓๗ ล้านบาท) ภาวะติดยา(๔๓๐ ล้านบาท) เมื่อเทียบกับการเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากกรมสรรพสามิตในปี ๒๕๔๕ พบว่า เก็บภาษีได้เพียง๗๒,๘๗๑ ล้านบาท หากเปรียบเทียบต้นทุนการสูญเสียด้านเศรษฐกิจกับภาษีที่เก็บได้มานับว่าไม่คุ้มค่ากับสิ่งที่สังคมไทยได้สูญเสียไป ซึ่งต้นทุนการสูญเสียด้านต่างรัฐบาลเป็นผู้จ่ายจากการเก็บภาษีของประชาชน แต่ธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ต้องรับผิดชอบผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้น^{๖๗}

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพ ซึ่งประเมินจาก ๑๗ โรคที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ พบว่า ค่าใช้จ่ายในผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยใน มีมูลค่า ๗๘๔,๓๑๗,๖๒๔ บาทและ ๑,๐๘๐,๓๘๕,๕๒๒ ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ๑,๘๖๔,๗๐๓,๕๔๖ บาท ทั้งนี้ พบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายในงานบริการผู้ป่วยในคิดเป็นร้อยละ ๕๘ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอย่างมหาศาล^{๖๘} ส่วนสิ่งที่หลงเหลือกับครอบครัว สังคม และ

^{๖๗} หนังสือพิมพ์แนวหน้า, “โลกสดใส-กายสุขสันต์”, ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ : ๗.

^{๖๘} ประพัตร์ เนรมิตพิทักษ์กุล และคณะ, “ผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทย”, งานวิจัย, (โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ : กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๕), หน้า บทคัดย่อ.

ประเทศชาติ คือ การเจ็บป่วยและ/หรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท โรคต่างๆ การสูญเสียการผลิต และการละเมิดผู้เจ็บป่วยของครอบครัว^{๖๕}

ปัจจุบันสุราจัดได้ว่าเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของค่านิยมที่ผิดในสังคม แม้รัฐจะออกมาตรการป้องกันการดื่มหลากหลายวิธีการ แต่ยังไม่สามารถที่จะต้านทานต่อกระแสความต้องการในการดื่มของผู้เสพสุรา สุราที่ดื่มเข้าไปแล้วนอกจากจะส่งผลต่อตัวผู้ดื่มแล้วยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อกฎระเบียบของสังคม อันเป็นเหตุทำลายความปกติสุขของสังคม และเพราะวิวัฒนาการแห่งยุคเปลี่ยนไป วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมก็พลอยได้รับผลกระทบไปด้วย เป็นระบบสังคมใหม่ที่อยู่บนพื้นฐานแห่งความพึงตัวใครตัวมัน ความเอื้ออาทรที่เคยมีเหือดหายไป ก่อให้เกิดภาวะเครียดทางสังคมต้องหันหน้าไปพึ่งสุรา ซึ่งต้องเสี่ยงต่อการใช้จ่ายอย่างมหาศาลต่อผลรับที่จะตามมาทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เช่น การจ่ายค่ารักษาโรคนานาชนิดที่จะเกิดเพราะพิษสุราเรื้อรัง การป้องกันภัยอันอาจเกิดเพราะอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับเป็นต้น นั้นยังไม่รวมถึงรัฐที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นโดยใช้เหตุเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่สังคมไทยทั้งหมดด้วย

๓.๒.๔ ผลกระทบจากการดื่มสุราที่มีต่อด้านศีลธรรม

คำว่า “ศีลธรรม” กับคำว่า “จริยธรรม” คำแรก คือ “ศีลธรรม” เป็นคำเก่า ใช้กันมาในสังคมไทย จนกระทั่งไม่รู้ว่ามีความหมายอย่างไรแน่ ชาวบ้านก็เข้าใจว่าปัจจุบันนี้ คนมีศีลธรรมหรือไม่มีศีลธรรม โดยมุ่งไปในเรื่องของ การดำเนินชีวิต ด้านภายนอก และการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นใหญ่ และความรู้สึกจะบอกว่าเป็นเรื่องราวอยู่ร่วมกัน แต่ก็มีนักปราชญ์บางท่าน พยายามจะแยกแยะมันมาจากคำอะไรบางท่านก็บอกว่าเป็นมาจาก ศีลและธรรม ศีล ก็คือข้อห้าม ธรรม ก็คือ สิ่งที่น่าให้ประพฤติ ก็ดีความกันไป ถ้าอย่างนั้นศีลก็เป็นเรื่องในระดับของความประพฤติทั่วไป เช่น การอยู่ร่วมสังคม โดยเฉพาะก็คือการเว้นจากการเบียดเบียนกัน จะได้อยู่ร่วมกันได้ดี ส่วนธรรม ก็คือ คำแนะนำสั่งสอน การทำความรู้สึกของคนทั่วไป ศีลธรรมมันไม่เข้าถึงเรื่องที่ลึกซึ้งอย่างนั้น เป็นเรื่องของ การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้น จึงมีการให้ความหมายอีกอย่างหนึ่ง คือ คำว่าธรรม เป็นคำว่าที่กว้างครอบคลุมหมด เราก็มาแบ่งธรรมเป็นระดับต่างๆ ธรรมในระดับศีล เรียกว่าศีลธรรม จากนั้นก็มีสมาธิธรรม และปัญญาธรรมต่อไปอย่างไรก็ตาม “จริยธรรม” จึงเป็นเรื่องของการประพฤติสิ่งที่ดีงาม ที่เน้นในการอยู่ร่วมกันในสังคม ปัจจุบันก็ขยายไปถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมทั่วไปด้วย ถึงอย่างไรก็อยู่ในเรื่องสิ่งแวดล้อมนั่นเอง คือ (๑) สิ่งแวดล้อมทางสังคม (๒)

^{๖๕} ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.), *ธุรกิจสุรากับตลาดหลักทรัพย์*, เอกสารนำเสนอเวทีวิชาการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ, ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

สิ่งแวดล้อมโดยธรรมชาติ เป็นอันว่าจริยธรรมก็อยู่ในระดับสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องความประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอย่างนี้ จึงตรงกับคำว่าศีลธรรม ในความหมายที่ว่าธรรมระดับศีล ศีลธรรมในทัศนะผู้รู้ทางศาสนา ในสังคมอื่นแปลคำว่า ethic เทียบกับศัพท์ในพุทธศาสนา ว่าศีล เท่านั้นเองเพราะฉะนั้นก็ถึงกันว่า ethic คือ เรื่องศีล เป็นธรรมระดับศีลจริยธรรมในความหมายของตะวันตกที่เราบัญญัติตาม ethic ก็หมายถึงเรื่องของศีล จึงสรุปได้ว่า จริยธรรมของฝรั่งเป็นแค่ศีลเท่านั้นเอง แต่ในความหมายทางพุทธศาสนาที่เรียกว่า “พรหมจริยะ” แปลว่า “จริยะอันประเสริฐ” หมายถึงศีล สมาธิ ปัญญา ฉะนั้น จึงเกิดความลักลั่น ระหว่างความหมายของตะวันตก ที่ไทยเอามาใช้กับตะวันออก หรือของฝรั่งที่ไทยเอามาเรียก กับพุทธศาสนาไม่เท่ากัน^{๙๐}

คำว่า “จริยะ” ในพุทธศาสนาได้แก่ มรรค มีศีล สมาธิ ปัญญา รวมหมดทั้งหมดส่วนของตะวันตก ได้แค่ศีล นี่เป็นเรื่องของการพยายามหาความหมายตามศัพท์^{๙๑} เมื่อย้อนกลับมาในเรื่องขอบเขตของจริยธรรม ที่สัมพันธ์กับมนุษย์และการพัฒนามนุษย์ ในเมื่อพุทธศาสนามองจริยะว่าคลุมทั้งเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา ดังนี้

(๑) ศีล คือ เรื่องพฤติกรรมภายนอก ที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางสังคม และวัตถุ ตลอดจนธรรมชาติ

(๒) สมาธิ คือ เรื่องของจิตใจ บางทีท่านใช้คำว่า “จิต” เหตุที่ใช้สมาธิเพราะว่าสมาธิเป็นตัวแกนสำคัญในการพัฒนาทางด้านจิตใจ เรียกว่า จิตใจ

(๓) ปัญญา คือ เรื่องของความรู้ความเข้าใจ การมองเห็นเหตุผลคุณค่า ตลอดจนเข้าถึงความจริงของธรรมชาติ ทำไมจึงว่ามีสามอย่าง ก็เพราะถือว่าตัวคนนี้เป็นองค์รวมที่ใช้ศัพท์ปัจจุบันคือ ชีวิตของมนุษย์จะไปแยก ส่วนออกเด็ดขาดจากกันไม่ได้คุณสมบัติและความเป็นไปทั้งหลายของชีวิตเป็นเพียงด้านต่างๆ ของชีวิตนั้น โดยเฉพาะที่สำคัญยิ่ง ก็คือว่ามันเป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อกัน พฤติกรรมไม่สามารถแยกขาดจากจิตใจ จิตใจไม่สามารถแยกขาดจากปัญญาพฤติกรรมกับปัญญาก็แยกกันไม่ได้^{๙๒}

ด้วยเหตุนี้ “จริยธรรม” จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคม เพราะสังคมจะมีความสุขและเจริญก้าวหน้าได้นั้น คนในสังคมจะต้องมีจริยธรรมที่ดีงาม ศีลธรรมและจริยธรรม นับว่าเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง ที่จะทำให้สังคมมีความสุขเรียบร้อยไม่มีปัญหา แต่หากบุคคลในสังคมขาดจริยธรรมแล้ว สังคมจะวุ่นวาย ขาดความสุขสงบสุข เต็มไปด้วยปัญหา

^{๙๐} พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตฺโต), “ถึงเวลาพัฒนาเยาวชนกันใหม่”, (กรุงเทพมหานคร : เอกสารประกอบการบรรยาย, ๒๕๔๘), อัดสำเนา.

^{๙๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗- ๕๐.

^{๙๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐-๒๔.

คุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นเครื่องกำหนดความเจริญและความเสื่อมของสังคม มูลเหตุของความไม่สงบในบ้านเมืองนั้น ย่อมเกิดจากสาเหตุหลายประการแต่ประการที่สำคัญ ก็คือ ความเสื่อมถอยทางจิตใจของคนในสังคม หากคนในสังคมได้รับการพัฒนาทางจิตใจให้มีจริยธรรมที่สูง ก็จะสามารถทำให้สังคมมีความเจริญและมั่นคง เป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ ส่วนเกณฑ์การวินิจฉัยความหมายและคุณค่า ของหลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อป้องกันความเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือการมองที่ต่างทัศนะเบื้องต้นพึงศึกษาว่าจะมองจริยธรรม ในแง่ใดก่อน ไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถพิจารณาจริยธรรมข้อนั้นว่ามีจุดมุ่งหมายในเรื่องใด ควรปฏิบัติต่อสังคมใด เช่น จริยธรรมในแง่ของสังคมวิทยาแนวพุทธ ในแง่ของเศรษฐศาสตร์ แนวพุทธ ในแง่ของรัฐศาสตร์แนวพุทธ หรือการปกครอง^{๗๓}

ส่วนประเด็นที่มุ่งศึกษา ในงานวิจัยครั้งนี้ หมายเอา ผลกระทบของการดื่มสุราในสังคมไทย ที่มีทางด้านศีลธรรม และจริยธรรม ความประพฤติที่ดีของประชาชน หากมีผู้ดื่มสุรากันมากแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายด้านศีลธรรม/จริยธรรมแก่ใคร ด้านใดบ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑. ผลกระทบในแง่พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคล อันไม่เหมาะสมซึ่งทำให้ผู้ดื่มสุราถูกมองว่าเป็นนักเลงสุรา และประสบปัญหาเกี่ยวกับความเสื่อมหรือทางพินาศหรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่ได้มานั้น ย่อยยับไป ตามนัยแห่งอบายมุข ๔ ได้แก่

(๑) อิตถิธุดะ ความเป็นนักเลงหญิง, นักเที่ยวหญิง

(๒) สุราธุดะ ความเป็นนักเลงสุรา, นักดื่ม

(๓) อักขธุดะ ความเป็นนักการพนัน

(๔) ปาปมิตตะ การคบคนชั่วเป็นมิตร^{๗๔}

๒. ผลกระทบที่มีต่อการศึกษาศึกษาของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติหากคนเหล่านั้น เพลิดเพลินกับการดื่มสุราเป็นนิจ ประเทศไทยในอนาคตคงจะมีแต่คนเมาเต็มบ้านเต็มเมือง เป็นเรื่องน่าเป็นห่วงและควรหาทางป้องกันแก้ไขไว้แต่เบื้องต้น ไม่ควรสนับสนุนหรือส่งเสริมทางสื่อเกี่ยวกับเครื่องดื่มประเภทสุรา เช่น คำขวัญที่ว่า “ความสุขที่คุณดื่มได้” เป็น เพราะเป็นการจูงใจให้เยาวชนอยากทดลองดื่มกันมากยิ่งขึ้น^{๗๕}

^{๗๓} พระพรหมคุณาภรณ์(ประยุทธิ์ ปยุตโต), พุทธศาสนากับสังคมไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒,(กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๓๒), หน้า ๘๗.

^{๗๔} อด.อ.อุรุก.(บาลี). ๒๓/๑๔๔/๒๕๒

^{๗๕} มูลนิธิพัฒนาคณิตการไทย, ให้ตั้งกองทุนเด็กและเยาวชน โดย ไทยรัฐออนไลน์ www.tddf.or.th<27-July-53>.

๓. ผลกระทบที่มีต่อสามีและภรรยาในการครองชีวิตคู่ส่วนผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจากสามีหรือคนในครอบครัว เพราะเมื่อนานนั้น พบว่า ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและสุขภาพจิตมากที่สุด หลายคนตกอยู่ในอาการหวาดผวาทดๆ ที่สามียกแก้วเหล้าขึ้นดื่ม และเกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ได้รับผลกระทบตอบว่า ไม่กล้าโต้ตอบหรือต่อสู้ และไม่กล้าเล่าให้ใครฟัง แม้กระทั่งไปพบแพทย์ เพราะอับอายและคิดว่าเป็นเรื่องที่คนเป็นภรรยาต้องยอมทนและรองรับอารมณ์ของสามีให้ได้ในฐานะภรรยาที่ดี ที่สำคัญ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมาจากค่านิยมสังคมแบบชายเป็นใหญ่ ก่อให้เกิดความเชื่อที่ว่าผู้ชายเป็นผู้นำของ

ครอบครัว สามีเป็นเจ้าของภรรยามีสิทธิค่าทำร้ายทุบตี หรือบังคับให้หลับนอนด้วยได้ประกอบกับทัศนคติค่านิยมที่มองว่าเรื่องภายในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว^{๖๖}

๔. ผลกระทบต่อพฤติกรรมที่รุนแรงและกระทบสิทธิบุคคลอื่น ปัญหาเรื่องการดื่มสุรา นี้ ได้ถูกถามไปทุกชนชั้น ทุกระดับการศึกษา ผู้หญิงที่ถูกทำร้าย มีทั้งคนที่มีการศึกษามีฐานะดี และจากทุกฐานะ คนเหล่านี้ถูกกระทำรุนแรง ทั้งตบตี ถูกข่มขืน จนสุดจะกลั่นหลายคนอยากฆ่าตัวตาย แม้แต่ผู้หญิงวัย ๖๐ กว่าปี ก็ยังถูกข่มขืนจากลูกหลาน ปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากทัศนคติของผู้ชาย ที่เห็นผู้หญิงในบ้านเป็นสมบัติส่วนตัว จะทำอะไรก็ได้ทั้งนี้ สิ่งที่พบว่าเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ชายทำรุนแรงกับผู้หญิง ก็คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผู้หญิง ๓,๐๐๐ คน ที่มาปรึกษากับมูลนิธิเพื่อนหญิงในปี ๒๕๔๘ เป็นเพียงเศษเสี้ยวเดียวของผู้หญิงไทยจำนวนมาก ที่ถูกระทำเท่านั้น ปัญหาเรื่องนี้ต้องแก้ที่ทัศนคติของผู้ชาย ให้เห็นผู้หญิงเป็นคนเหมือนกัน เพื่อหยุดการทำร้ายกันของครอบครัวไทย

วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการสำนักนรณรงค์และสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กล่าวว่าผลงานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของสุราในฐานะปัจจัยร่วม การเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว” ยืนยันได้ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ชายใช้ความรุนแรงกับผู้หญิง บวกกับค่านิยมในสังคมไทยที่ยอมรับและเคยชินกับการใช้อำนาจที่เหนือกว่าของผู้ชาย ทำให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถูกใช้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวและชีวิตคู่ในหลายกรณี^{๖๗}

นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งละมากๆ การสะสมของแอลกอฮอล์ในเส้นโลหิตก็จะมากขึ้น ส่งผลให้ระบบศูนย์ประสาทสมองที่ควบคุมการทำงานผิดปกติมีอาการเซื่องช้า

^{๖๖} วิสุทธิ์ มโนวงศ์, วันยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก โดย สำนักข่าวประชาธรรม www.newsppnn.com<30-May-50>.

^{๖๗} วิลาสินี พิพิธกุล, แฉวันสตรีสากล สตรียังถูกทารุณ,อ้างใน สมัย บุษราคัม, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การแก้ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มสังคมพัฒนาชุมชน: ศึกษากรณีโครงการหมู่บ้านปลอดสุราของอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,อ้างแล้ว,หน้า ๖๕.

เกิดภาวะอาการเมา ช่วงนี้การทำงานหรือสิ่งการของระบบประสาทจะผิดพลาดง่าย เกิดการตัดสินใจที่ผิดๆ ขาดสติ ไม่สามารถควบคุมการทำงานของร่างกายได้ อันจะนำไปสู่ปัญหาการทะเลาะวิวาท ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่นและอาจเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอุบัติเหตุที่เกิดจากการขับขีรถยนต์หรือจักรยานยนต์ในขณะมึนเมา

จะเห็นได้ว่าพิษของสุรานั้นมีผลกระทบต่อผู้ดื่มได้หลายลักษณะ ยิ่งดื่มมากและติดต่อกันนานๆ ก็จะเกิดอันตรายกับสุขภาพจนถึงขั้นเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังและจะเชื่อมโยงถึงการสูบบุหรี่และการใช้ยาเสพติดได้ อย่างไรก็ตามผู้ดื่มสุราสามารถตรวจสอบตัวเองได้ว่าติดสุราหรือไม่ โดยวัดจากสิ่งต่อไปนี้

๑.มีความอยาก จะดื่มถึงขนาดต้องดื่มให้ได้เป็นอย่างไรก็เป็นกัน

๒.เกิดอาการดื่มเหล้า คือ ต้องการเพิ่มขนาดขึ้นไปอีกถ้าจะให้ได้ผล คือรู้สึกผ่อนคลายมีความสุขเท่ากับครั้งแรกๆ ที่ดื่ม

๓.เกิดอาการฟุ้งเหวี่ยงทั้งกายและใจ คือ ถ้าไม่ได้ดื่มจะหงุดหงิดมาก หากดื่มแล้วจะสบายใจ

สรุป ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเสพติดสุราของชาวบ้านคอนแคน พบว่า สุรานั้นเป็นเหตุก่อให้เกิดผลกระทบด้านสุขภาพชีวิตส่วนบุคคลของผู้ดื่มสุรา แม้เพียงน้อยนิดก็ตาม เพราะการเริ่มต้นทุกอย่างย่อมมาจากครั้งแรกเสมอ และเมื่อมีครั้งแรกแล้วก็ย่อมมีครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ต่อไปเรื่อยๆ สุดท้ายก็ทำให้ผู้นั้นเป็นนักดื่มสุราในที่สุด และสุราที่ดื่มไปนั้นยังส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นแก่ผู้ดื่มทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นโรคภัยสารพัดอย่างที่มีความทุกข์ทรมานเป็นเครื่องการันตี แล้วยังทำให้ผู้ดื่มสุรานั้นมีจิตใจโหดร้ายทารุณเพื่อพิษของสุรานั้นด้วย

ความสับสนทางภาวะจิตอันเกิดจากพิษสุราเรื้อรัง ทำให้ผู้ที่ติดสุราลงมือทำร้ายตนเองตลอดจนพยายามฆ่าตัวตาย การทำหน้าที่การงานบกพร่อง การสูญเสียทรัพย์สินเงินทองและมีภาระหนี้สิน การมีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน การมีปัญหาเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส และการมีความรู้สึกลดลงตนเองในทางลบ ทำให้เกิดภาวะเครียดนอกจากจะสร้างความกดดันและความเครียดให้เกิดขึ้นกับตนแล้ว ยังสร้างบาดแผลในใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งคู่ครอง ลูกรัก และญาติมิตร เป็นต้น

สังคมไทยถูกทำให้เชื่อว่าวัฒนธรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ที่แทรกซึมอยู่ในทัศนคติ จนทำให้ผู้คนในสังคมมองว่าการดื่มเป็นเรื่องปกติ ทัศนคติแบบนี้ส่งผลทำให้เกิดแบบแผนในการใช้ชีวิตประจำวัน ที่ต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของวิถีชีวิตของผู้คน เช่น งานบุญประเพณี งานแต่งงาน งานบวช งานศพ งานวันเกิด เป็นต้น รวมถึงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับภาวะต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน

ชีวิตประจำวัน เช่น ภาวะความกดดัน ความเครียด ความเสียใจ ความดีใจ ที่ต้องมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เสมอมา ซึ่งต้องเสี่ยงต่อการใช้จ่ายอย่างมหาศาลต่อผลที่จะตามมาทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เช่น การจ่ายค่ารักษาโรคนานาชนิดที่จะเกิดเพราะพิษสุราเรื้อรัง การป้องกันภัยอันตรายเกิดเพราะอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับเป็นต้น นั้นยังไม่รวมถึงรัฐที่จะต้องจ่ายเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่สังคมไทยทั้งมวลด้วย